8554 A 60100200
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P.126
66001 KOPER

PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo
Cena 200 lir
Leto XXXIV. Št. 276 (10.188)
TRST, sreda, 22. novembra 1978

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

SPREJEM ENOTNE SLOVENSKE DELEGACIJE NA KVIRINALU

Predsednik Pertini: Država je dolžna zakonsko zaščititi narodne manjšine

V prisrčnem razgovoru je predsednik republike poudaril velik delež Slovencev v boju proti fašizmu in povsem soglašal z zahtevami slovenske narodnostne skupnosti Zagotovil je svoj poseg pri predsedniku vlade in predsednikih obeh zbornic, da bi se parlamentarna razprava o zakonskih osnutkih za globalno zaščito čimprej začela

(Od našega poročevalca)

RIM — «Država je dolžna zaščititi manjšino. Pri tem ne gre za nobeno koncesijo, država je to pač manjšinam dolžna», je dejal na koncu prisrčnega razgovora predsednik republike Sandro Pertini enotni delegaciji Slovencev iz dežele Furlanije - Julijske krajine, ki je je sprejel včeraj dopoldne v svojem zasebnem uradu na Kvirinalu. V slovenski delegaciji so bili senatorka Jelka Gerbec (KPI), Andrej Bratuž (SSk), Branko Pahor (PSI), Boris Race (SKGZ), Damjan Paulin (Svet slovenskih organizacij), Viljem Černo, Paolo Petricig in Marino Qualizza za slovenske kulturne organizacije v videmski pokrajini.

V prisrčnem razgovoru, ki ga je predsednik Pertini, dolgoletni borec za demokracijo, imel s slovenskimi predstavniki, je Jelka Gerbec v svojem uvodu orisala sedanji položaj Slovencev, ki živijo v Italiji. Poudarila je, da je slovenska narodnostna skupnost z zadovoljstvom sprejela podpis osimskih sporazumov, saj so ti odprli ugodne perspektive glede zaščite narodnostnih manjšin v obeh državah.

Omenila je, da imajo trenutno šole v svojem materinem jeziku samo pripadniki slovenske manjšine, ki živijo v tržaški in goriški pokrajini, popolnoma pa so zapostavljeni beneški Slovenci, saj v videmski pokrajini ni bilo zanje storjenega prav nič. Slovenci so se v vseh povojnih letih borili skupaj z drugimi italijanskimi naprednimi silami za zakon o globalni zaščiti slovenske manjšine.

Slovenci zahtevajo, je dejala senatorka Gerbčeva, globalni zakon, ki mora določati zaščito narodnostne skupnosti ter zagotavljati njen nemoten razvoj. Položaj slovenske manjšine je nenormalen še v sami italijanski republiki, ki je nastala kot sad odporniškega gibanja ter na njegovih demokratičnih vrednotah. S tem v zvezi je omenila, da sta tako francoska manjšina v Dolini Aoste, kot nemška v Gornjem Poadižju že pred leti dosegli, kar sta zahtevali: v Aosti je to vprašanje bilo rešeno že leta 1948, v Južnem Tirolu pa s paketom. Predsednik vlade Andreotti je pred časom oblikoval posebno komisijo predsedstva vlade, ki naj izdela predlog za globalno zaščito Slovencev v Italiji, katerega bi vlada potem predložila parlamentu. Komisija se sicer sestaja, je rekla senatorka Gerbec, vendar je bila ustanovljena pozno in deluje zelo počasi.

Pred časom je vlada v okviru zakona o izvajanju osimskih sporazumov hotela izdati dekret, ki je zadeval slovensko manjšino. Odlok je bil za Slovence povsem nesprejemljiv, saj je predlagal ohranitev sedanjega stanja v tržaški pokrajini, popolnoma pa je diskriminiral Slovence, ki živijo v goriški in v videmski pokrajini. Tako v poslanski zbornici, kot v senatu že obstajajo zakonski predlogi o globalni zaščiti Slovencev v Italiji. Gre za vprašanje velikega pomena za našo narodnostno skupnost, je rekla Jelka Gerbec, zato mora parlament o teh zakonskih osnutkih čim prej začeti razpravo.

Predsednik Pertini je v svojem odgovoru dejal predvsem, da popolnoma soglaša z zahtevami slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Dejal je, da imajo manjšine pravico do zaščite že zaradi samega dejstva, da so pač manjšine. Pri tem gre za spoštovanje duha in črke italijanske ustave. Kultura katerega koli naroda se mora razvijati, kar pa zadeva kulturo manjšin, ta vsekakor koristi tudi kulturi večinskega naroda. Kot so zaščitene manjšine v Dolini Aoste, v Gornjem Poadižju, kot so zaščiteni Ladinci, tako morajo biti zaščiteni tudi Slovenci v Furlaniji - Julijski krajini.

Pertini je poudaril, da je italijanska ustava sad odporniškega gibanja in osvobodilne borbe ter borbe proti fašizmu. Omenil je, da je bil ganjen, ko je bil še predsednik poslanske zbornice in je prisostvoval odkritju spomenika padlim partizanom v Čedadu. Na spomeniku so bila vklesana imena tako italijanskih kot slovenskih partizanov, ki so padli v skupnem boju proti nacistom in fašistom. O Slovencih mu je večkrat pripovedovala tudi njegova žena, ki se je borila v odporniškem gibanju v Markah, kjer je imela priložnost spoznati tudi slovenske partizane. Predsednik Pertini je pokazal, da zelo dobro pozna delež, ki so ga imeli slovenski ljudje v borbi proti fašizmu, istočasno pa je podčrtal, da se je tudi mnogo Italijanov borilo v vrstah jugoslovanske narodnoosvobodilne vojske.

Ob koncu je poudaril, da je država dolžna zaščititi manjšino, da tu ne gre za nobeno koncesijo. Država je to pač manjšinam dolžna. Slovenski enotni delegaciji je zagotovil, da si bo osebno prizadeval in da bo posegel pri predsedniku vlade Andreottiju ter pri predsedniku poslanske zbornice Ingrau in senata Fanfaniju, da bi se razprava o zakonskih osnutkih o globalni zaščiti Slovencev v Italiji v parlamentu čim prej začela.

Kratek, a vendar konstruktiven in prisrčen razgovor s predsednikom republike, ki mu je senatorka Jelka Gerbec izročila tudi pismo — spomenico, ki ga v celoti objavljamo drugje, je naredil na slovensko delegacijo globok vtis, saj je v njenih članih pustil prepričanje, da si bo, kolikor je v njegovih pristojnostih, prizadeval za njene pravice.

IVAN FISCHER

Slovenski predstavniki med pogovorom s predsednikom republike Pertinijem. (Telefoto ANSA)

SPOMENICA SLOVENCEV PERTINIJU

Spoštovani gospod predsednik,

obračamo se na Vas, ki ste kot predsednik republike najvišji varuh ustavne listine, da Vas seznanimo z nekaterimi okoliščinami, zaradi katerih po tridesetih letih, odkar veljajo, niso bile uveljavljene tiste ustavne norme, ki jamčijo enakopravnost državljanov in posebno zaščito jezikovnih manjšin. To še posebej zadeva slovensko manjšino v Furlaniji - Julijski krajini.

Novembra 1975 sta Italija in Jugoslavija rešili vprašanje meje in sta z vzporednimi sporazumi odprla pota novega prijateljskega sodelovanja na gospodarskem, družbenem, kulturnem in političnem področju. Obenem sta obe podpisnici sprejeli obvezo, da po duhu in črki lastnega notranjega prava, kakor tudi raznih mednarodnih aktov, rešita tudi vprašanje obeh narodnih manjšin.

Slovenska narodna skupnost v Furlaniji - Julijski krajini je z zadovoljstvom pozdravila osimske sporazume, ker odpirajo ugodne perspektive prebivalstvu obeh držav, ki sta v preambuli in v osmem členu sporazuma navedli proceduro ter način zaščite pravic zainteresiranih narodnih manjšin.

V tem duhu je delegacija predstavnikov strank, v katerih delujejo Slovenci, in slovenskih organizacij Furlanije - Julijske krajine zaprosila in dosegla razgovor s predsednikom ministrskega sveta Andreottijem dne 9. 8. 1977, ko je predsedniku vlade orisala zahteve slovenske narodne skupnosti, ki živi v Italiji. Kar zadeva omenjene zahteve je delegacija predočila sledeče točke: zaščito slovenske manjšine na celotnem ozemlju, kjer živi in na katerem zgodovinsko prihaja do izraza, se pravi v tržaški, goriški in videmski pokrajini; polnopravno priznanje uporabe slovenskega jezika v treh pokrajinah; zaščito zgodovinskega in umetniškega bogastva, ljudskih izročil in razvoj kulturnih izmenjav; odpravo fašističnih zakonov, ki so uperjene proti etnični istovetnosti narodne manjšine; popolno rešitev raznolikih perečih vprašanj slovenske šole; njeno avtonomijo in nujnost, da bi Slovenci razpolagali s šolami vseh vrst in stopenj, še posebej z ustanovitvijo slovenskih šol v videmski pokrajini; rešitev problemov kulturnih, rekreativnih, gospodarskih, družbenih, športnih in drugih ustanov in organizacij, kakor tudi njihovo zaščito in potrebna jamstva za njihovo dejavnost; potrebo po prisotnosti pravičnega zastopstva slovenskega osebja v javnih uradih, da se tudi konkretno uresniči pravica do uporabe slovenskega jezika v javni upravi; zaščito nacionalnih interesov slovenske manjšine v okviru družbeno - gospodarskega in urbanističnega načrtovanja ter ovrednotenje družbeno - gospodarskih pobud same manjšine; razpolaganje vodstvene ter upravne avtonomije javnih občil v slovenskem jeziku.

Delegacija je predsednika vlade opozorila tudi na dejstvo, da so tri politične stranke (KPI, PSI in Slovenska skupnost) predložile parlamentu zakonske osnutke za globalno zaščito slovenske manjšine in da je nestrankarska organizacija (Slovenska kulturno - gospodarska zveza) prav tako izdelala političen predlog reševanja verečih vprašanj.

Predsednik ministrskega sveta je sprejel zahtevo delegacije, naj imenuje posebno komisijo za proučevanje tega problema (komisija je bila dejansko imenovana 24. decembra 1977, vendar je v njej samo 5 Slovencev od skupnih 21 članov) in je poudaril, da rešitev omenjenega vprašanja ni težka, tudi če bi mu določili rok 3. oktobra 1978, se pravi 18 mesecev po ratifikaciji osimskega sporazuma.

Pozneje, dne 15. julija 1978, je predsedstvo ministrskega sveta pripravilo shemo odloka za uresničevanje osmega člena osimskega sporazuma, ki je vzela v poštev samo tržaške Slovence in sploh ni zajela vseh aspektov problema. Nasprotno, pomenila je celo korak nazaj v primerjavi z že pridobljenimi pravicami. Zato so ga soglasno zavrnile slovenska skupnost in demokratične sile Furlanije - Julijske krajine.

Negativno mnenje o shemi odloka je izrazila tudi posebna komisija deželnega sveta Furlanije - Julijske krajine za izvajanje osimskega sporazuma in po razvejanem posvetovanju v naših krajih tudi parlamentarna komisija za izvajanje osimskega sporazuma, ki jo predvideva 3. člen ratifikacijskega zakona. Zaradi takega nasprotovanja je vlada odlok umaknila.

Tri leta po podpisu osimskih sporazumov moramo ugotoviti, da kar zadeva pravice Slovencev, niso bili storjeni pomembni koraki. Posebna komisija, ki je zadolžena za proučevanje slovenskih vprašanj in jo je imenovalo predsedstvo ministrskega sveta, ni dosegla v desetih mesecih od ustoličenja kakršnegakoli rezultata in se še ni poglobila v bistvo problema. Zato smo se odločili, da se ponovno obrnemo na predsednika vlade, da bi sprejel našo delegacijo in prisluhnil naši zahtevi, naj komisija čimprej zaključi svoje delo in naj se v obeh vejah parlamenta prične razprava o zakonskih osnutkih, ki so bili že predloženi in o morebitnem vladnem zakonskem predlogu, če bo to zaključek dela komisije.

Tako smo se tudi odločili, da se obrnemo na Vas, gospod predsednik, da z Vašim ugledom posežete, kot najvišji varuh ustave pri vseh pristojnih organih, da bi naša manjšina čimprej dosegla rešitev svojih problemov na osnovi ustavnih norm, ki bi morale in morajo veljati tudi za slovensko skupnost.

Prepričani smo, da boste uslišali naše zahteve in opravili svojo vlo-

(Nadaljevanje na zadnji strani)

KOT PRVO SE JE VČERAJ SESTALO VODSTVO KPI

Politične stranke ocenjujejo rezultate nedeljskih volitev v Bocnu in Tridentu

Danes seja vodstva PSI - Prihodnji teden imenovanje novih ministrov

RIM — Izidi volitev na Tridentinskem in v Gornjem Poadižju so za trenutek zasenčili vprašanje vladne preosnove; vodstveni organi političnih strank se drug za drugim sestajajo in analizirajo pomen volilnih izidov, ki so zadovoljili le malokoga iz vrst strank, ki podpirajo Andreottijevo vlado. Včeraj se je kot prvo sestalo vodstvo KPI, ki je v uradnem sporočilu pojasnilo, da se komunisti prav gotovo nimajo za poražence na nedeljskih volitvah, saj so edina velika vsedržavna stranka, ki je v primerjavi z zadnjimi deželnimi volitvami napredovala, medtem ko sta KD in PSI nazadovali. Vodstvo KPI, ki je namenilo del včerajšnje seje obravnavi problemov v zvezi z nameravano ustanovitvijo evropskega monetarnega sklada, je tudi protestiralo zaradi «škandalozne propagandne kampanje», s katero so nekateri, s primerjanjem izidov nedeljskih volitev z izidi političnih volitev pred dvema letoma, skušali prikazati KPI kot poraženko.

Komunisti predvsem zavračajo tezo, da naj bi volivci v Tridentu in Bocnu «kaznovali» vse stranke, ki podpirajo Andreottijevo vlado. Če so se stranke večine ošibile, so za to odgovorni tisti — po mnenju direkcije KPI — ki mečejo večini polena pod noge misleč, da bodo s tem prizadeli predvsem komuniste.

Socialisti pa si medtem blažijo rane: za danes so sklicali strankino vodstvo, ki bi moralo najti razlago za dejstvo, da je stranka zdrknila na najnižjo povojno raven v tej deželi, namesto da bi zabeležila uspeh, kot so mnogi pričakovali. Sam Craxi v današnjem «Avantiju» sicer ugotavlja, da je bilo razočaranje, ki so ga izrazili takoj po objavi volilnih izidov, morda «pretirano», res pa je, da so mnogi gojili iluzije in da je bila volilna strategija verjetno napačna. Toda Tridentinska ni Italija, se tolaži Craxi, ki pa istočasno ugotavlja, da se je povsem razbilnilo pričakovanje, da bodo bodoče volitve za PSI en sam rastoč uspeh.

In končno še KD: Zaccagnini ugotavlja, da je večina skupno izgubila osem odstotkov glasov, odgovornost za to pa pripisuje manevrom in polemikam med strankami in znotraj strank vladne večine. Po njegovem mnenju nedeljske volitve narekujejo strankam in vladi, da se resno lotijo konkretnih problemov, namesto da bi «sprožile neutemeljene alarme».

Stranke naj se torej strnejo okrog vlade, ki naj dokaže, da je sposobna učinkovito delovati. V to sposobnost sicer močno dvomijo republikanci, ki že ugotavljajo, da se je «nacionalna enotnost okrnila». Morda pa bodo k večji učinkovitosti vladne akcije prispevali novi ministri, začenši z Romanom Prodijem, ki naj bi jih imenovali prihodnji teden. Donat Cattin je moral kloniti Andreottiju in Zaccagniniju, ostaja pa vprašanje, ali se bo preosnova omejila le na zamenjavo ministra za industrijo.

Komunisti Di Giulio na to vprašanje negativno odgovarja. Sestava sedanje vlade je bila od vsega začetka vse prej kot zadovoljiva, komunisti pa so tistega tragičnega 16. marca vanjo privolili prav glede na izjemnost položaja. Že takrat, pravi Di Giulio, se je govorilo o vključitvi tehnikov v vlado, o čemer je soglašal tudi sam Moro. Ta hipoteza takrat ni bila uresničena, danes pa je spet aktualna, čeprav sama na sebi ne more odpraviti vseh pomanjkljivosti. Vsekakor pa se Andreottijeva vlada, ugotavlja Di Giulio, s spreminjanjem lahko samo izboljšuje.

Tudi socialist Signorile soglaša, da bi bila vključitev tehnikov lahko dobra rešitev, predvsem za gospodarska ministrstva, ki bi jih bilo treba po mnenju PSI združiti. V imenu demokristjanov pa je o tem vprašanju govoril Segni: tehniki — je dejal — ne morejo ničesar spremeniti, vendar pa lahko vanje privolimo, a s tem pogojem: da so vsi demokrščanski parlamentarci.

MINO FUCCILLO

Andreotti danes v Veliki Britaniji

RIM — Nameravana ustanovitev evropskega monetarnega sistema bo glavna tema današnjih londonskih pogovorov med italijanskim ministrskim predsednikom Andreottijem in britanskim premierom Callaghanom. O isti temi se bosta pogovarjala tudi minister Pandolfi in njegov britanski kolega Healey ob navzočnosti guvernerjev obeh osrednjih bank. Popoldne, pred Andreottijevim odhodom, je predviden tudi plenarni sestanek obeh delegacij, na katerem bodo obravnavali tudi nekatere druge teme, ki zadevajo Evropsko gospodarsko skupnost (kmetijstvo, ribolov), predsednik italijanske vlade pa bo tudi poročal o svojem nedavnem obisku v štirih arabskih državah.

Kot je znano, je Velika Britanija doslej še najbolj kritična glede novega monetarnega sistema. Finančni minister Healey je v sicer neuradnem dokumentu izračunal, da bi morala Velika Britanija v primeru vstopa v EMS, kot si ga zamišljata Schmidt in Giscard, devalvirati funt šterling za 15 odstotkov ter znatno povišati davke, medtem ko bi se brezposelnost stopnjevala, proizvodnja pa bi nazadovala.

NA VČERAJŠNJI VLADNI SEJI

Izraelci zavrnili egiptovske predloge

Tel Aviv pa je sprejel ameriški kompromisni predlog, ki ga je pred mesecem dni že zavrnil - Nov vrh med Sadatom, Beginom in Carterjem?

TEL AVIV — Na včerajšnjem zasedanju je izraelska vlada zavrnila egiptovske zahteve, da v mirovni sporazum vključijo tudi konkretno obvezo glede začetka pogajanj o usodi desnega brega Jordana in Gaze, sprejela pa je ameriški predlog, ki le nejasno in megleno obravnava to vprašanje. Pred časom je Tel Aviv že zavrnil ta predlog, sedaj pa se je očitno premislil. Včeraj je namreč ministrski predsednik Begin izjavil, da je njegova država pripravljena, da po podpisu mirovnega sporazuma začne pogajanja za uvedbo upravne avtonomije na zasedenem desnem bregu Jordana in v Gazi. Vendar je zavrnil, da bi se lahko že sedaj obvezali, kot to terja Kairo, in določili točen datum (devet mesecev), v katerih naj bi se zadevna pogajanja zaključila. Če bo sedaj Egipt vztrajal pri svoji zahtevi, ne izključujejo možnosti, da pride do ponovnega tristranskega sestanka med Sadatom, Beginom in Carterjem: opazovalci namreč poudarjajo, da je izraelska odločitev prišla nekoliko prepozno, in naj ne bi zadoščala za premostitev zastoja, do katerega je prišlo na mirovnih pogajanjih v Washingtonu. Kot so včeraj sporočili v Kairu, je Sadat odpoklical vodjo svoje delegacije iz ZDA, sedaj pa bodo proučili zadnje izraelsko stališče. (db)

Tako piše tednik «L'Espresso»

Tito posredoval za rešitev Mora

RIM — Maršal Tito se je aprila letos osebno zavzel za izpustitev predsednika italijanske krščanskodemokratske stranke Alda Mora, ki je bil tedaj v rokah «rdečih brigad». Tako piše v zadnji številki tednika «L'Espresso». Predsednik Tito naj bi se obrnil na kubansko, irasko in libijsko vlado pa tudi na vodjo PLO Arafata s prošnjo, naj store vse mogoče za ugrabljenčevo osvoboditev.

Za tovrstno pobudo naj bi maršala Tita zaprosil visoki funkcionar italijanskega ministrstva za industrijo Eugenio Carbone (prijatelj enega od podpredsednikov jugoslovanske vlade) ob priliki obiska v Beogradu, ko je predsedniku SFRJ izročil Andreottijevo sporočilo.

Štirideset žrtev pri atentatu v Libanonu

BEJRUT — Ob vhodu v mesto Aley, 17 kilometrov jugovzhodno od Bejruta, je prišlo včeraj do hudega atentata, ki je po poročanju falangističnega radia terjal okrog štirideset mrtvih in ranjenih, med katerimi sta bila tudi dva civilista. Ravno ko je privozil mimo avtobus, natrpan z vojaki arabske mirovne sile, je razneslo avtomobil, v katerega so neznanci podstavili izredno močan peklenski naboj. Domnevajo, da so eksplozijo sprožili na daljavo. Atentat bo brez dvoma zaostril že tako napeto ozračje v Libanonu, saj je komanda arabskih sil zagrozila z represalijami, če se bodo nadaljevali napadi proti sirskim vojakom, včerajšnji atentat pa je terjal največ žrtev prav med temi vojaki.

Še vedno žrtve v Iranu

TEHERAN — Medtem ko je iransko glavno mesto še vedno delno paralizirano zaradi številnih stavk, je v drugih središčih prišlo do hudih spopadov med demonstranti in silami javnega reda. Poročilo, ki ga je nacionalna fronta objavila v Parizu namreč zatrjuje, da je samo v predvčerajšnjih neredih v Širazu padlo več kot sto ljudi, številne žrtve pa so terjali neredi tudi v drugih krajih. Kot poudarjajo predstavniki opozicije, je še vedno zaustavljena proizvodnja nafte, čeprav je državna naftna družba izjavila, da se bo že v prihodnjih dneh položaj normaliziral. S stavko nadaljujejo tudi teheranski cariniki in časnikarji.

MOSKVA — V sovjetsko glavno mesto, kjer se bodo udeležili zasedanja političnega posvetovalnega odbora varšavskega pakta, so včeraj dopotovali vsi voditelji vzhodnoevropskih partij. Odbor se ni sestal od leta 1976, ko je zasedal v Romuniji.

OSMI KONGRES ZVEZE SINDIKATOV JUGOSLAVIJE

Tito opozoril na nevarnosti neučinkovitega gospodarjenja

O Titovem posegu in poročilu Mike Špiljka je stekla razprava v sedmih delovnih komisijah

BEOGRAD — Včeraj dopoldne se je v veliki dvorani Doma sindikatov v Beogradu začel 8. kongres Zveze sindikatov Jugoslavije. Po uvodnih besedah predsednika sveta Zveze sindikatov Jugoslavije Mike Špiljaka je spregovoril častni predsednik zveze, predsednik Tito. Najprej je zaželel 1400 delegatom in gostom, med njimi so bili tudi predstavniki CGIL, CISL in UIL, uspešno in plodno delo, nato pa poudaril stalen in razmeroma hiter družbeno-ekonomski in politični razvoj. «V precej zapletenih razmerah smo dosegli napredek na materialnem, kulturnem in drugih področjih,» je dejal predsednik Tito. «Na vsakem koraku vidimo višjo življenjsko in družbeno raven, kar je tudi eden od naših temeljnih družbenih ciljev in nalog. In tako bo tudi v prihodnje.»

Predsednik Tito je opozoril, da jugoslovanske rezultate zmanjšujejo problemi in težave, ki niso samo objektivne narave in ki zavirajo vsestranski razvoj. Omenil je nekatere negativne težnje v gospodarskih tokovih in čezmerno porabo. Soočamo se, je dejal, s pojavi lokalnega in regionalnega zapiranja gospodarstva, s premajhnim združevanjem gospodarstev: to vse pa obtežuje dolgoročen uspešen razvoj celotne države, zlasti pa njenih gospodarsko premalo razvitih območij. «Če bi se nadaljevali gospodarski tokovi, ki jih obremenjujejo takšni in podobni problemi, bi lahko to slej kot prej negativno vplivalo tudi na enakopravnost, bratstvo in enotnost, kar je bilo in je poglavitni pogoj za naš obstoj in razvoj v miru in svobodi.» Predsednik Tito je poudaril, da mora biti osnovna usmeritev politika stabilizacije. «Bojevati se moramo za stabilnejše tokove, pa čeprav za ceno začasne počasnejše gospodarske rasti.» Predsednik Tito je opozoril tudi na pretirano investicijsko, splošno in osebno porabo in se kritično dotaknil razkoraka med željami in možnostmi. Ob tem je omenil odgovornosti in nakazal pot za reševanje problemov. «Vsi problemi se ne morejo rešiti preko noči, to je daljši proces, čeprav obstajajo vprašanja, ki zahtevajo takojšnje ukrepe in ne dopuščajo zavlačevanja.»

Predsednik Tito je nato poudaril, da je treba odpravljati težnje in tudi prakso birokratskega prilaščanja samoupravnih pravic delavcev. Zatem je dejal, da je združevanje dela in sredstev, ne pa zapiranje v ožje, lokalne in regionalne in druge okvire skupni interes delavskega razreda, vseh delovnih ljudi, vseh narodov in narodnosti Jugoslavije. Omenil je nato dosedanje cilje sindikata in poudaril, da je treba pospešiti akcije za dosledno organiziranje združenega dela, za popolnejše samoupravljanje in za boljši položaj delavskega razreda

Ob koncu govora je jugoslovanski predsednik delegatom zaželel, da bi bil kongres ploden deloven dogovor in da bi njegov ustvarjalni duh prodrl v vse sindikalne organizacije.

Predsednik sveta Zveze sindikatov Jugoslavije Mika Špiljak je nato v svojem referatu podal izčrpno sliko vse jugoslovanske sindikalne problematike od pozitivnih rezultatov do slabosti, ki terjajo še večjo angažiranost delavskega razreda za premostitev obstoječih težav.

Že v popoldanskih urah se je ob govoru predsednika Tita in referata predsednika sveta Zveze sindikatov Špiljaka razvila v sedmih kongresnih komisijah izčrpna in vsestranska razprava.

PROTIJUGOSLOVANSKA KAMPANJA V ZAHODNONEMŠKEM TISKU

Demonstracije sile in dvojnih meril

BONN — Zahodnonemška vlada je včeraj, kot so uradno sporočili, razpravljala o odločitvi beograjskega okrožnega sodišča, ki je pred dnevi zaradi pomanjkanja dokazov zavrnilo zahtevo po izročitvi štirih državljanov ZR Nemčije, ki jih tukaj razglašajo za anarhoteroriste. Predstavnik za tisk bonske vlade Klaus Boelling je novinarjem dejal, da je vlada poslušala poročilo veleposlanika Puttkamerja, ki so ga včeraj nujno in demonstrativno poklicali iz Beograda. Boelling je izjavil, da se uradni Bonn ne strinja z obrazložitvijo sklepa beograjskega sodišča, češ da v skladu z zahodnonemško - jugoslovanskim sporazumom o izročanju ni predvideno, da bi sodišča preverjala krivdo. Zadostuje namreč — tako pravi Boelling — da se upoštevajo dejstva, ki jih je v podrobnem zapornem nalogu navedel preiskovalni sodnik. Vlada ZR Nemčije je sicer zainteresirana za to, da bi se zadeva čimprej razjasnila, je dejal Boelling. Vlada bo tudi v bodoče izkoristila vsa državno-pravna sredstva, ki jih ima na razpolago, zato da bo skrbela za spoštovanje pravnega reda v državi in zato, da bodo tujci, ki bivajo v ZR Nemčiji, spoštovali predpise, ki določajo okvire gostoljubja, ki jim je odobreno. Vlada ZR Nemčije ocenjuje odločitev beograjskega sodišča kot udarec mednarodni borbi proti terorizmu in nanorom za zagotovitev učinkovitejše zaščite potencialnim žrtvam novih terorističnih napadov, je na koncu dejal državni sekretar Boelling.

Značilno je, da se uradni predstavnik bonske vlade ni ogradil od grobe in primitivne antijugoslovanske kampanje, ki so jo po odločitvi beograjskega sodišča zagnali v zahodnonemškem tisku in v kateri s skrajno neokusnimi, žaljivimi in enostranskimi izjavami prednjačijo politiki nižjega in srednjega ranga obeh opozicijskih demokrščanskih strank. Gotovo je, da histerični napadi proti Jugoslaviji, za katero vodilne glave zahodnonemške krščanske demokracije pogosto poudarjajo, da jo imajo za prijateljsko, niso namenjeni samo Jugoslaviji, ampak gre predvsem za notranji politični obračun. Gledano s stališča dolgoročnih interesov tako Zvezne republike Nemčije, kakor tudi Jugoslavije in vloge obeh držav v procesu popuščanja napetosti v Evropi je antijugoslovanska kampanja, ki jo vodijo ob Renu, brez dvoma škodljiva in nepotrebna.

Vlada je vse doslej odločitev jugoslovanskih sodišč sprejela in razlagala z nekoliko več državniške zrelosti in zadržanosti. Kljub temu pa ni mogoče trditi, da se je uradni Bonn bistveno oddaljil od tradicionalnih dvojnih in nasprotujočih si meril, ko gre za domači, oziroma za terorizem, ki je z ozemlja ZR Nemčije uperjen proti drugim državam. To je danes že povsem nesprejemljivo in enostransko razlago jugoslovansko - zahodnonemškega sporazuma o izročanju dokazal državni sekretar Boelling. Kakor da bi pozabil, da je udarec mednarodni solidarnosti v boju proti terorizmu zadala prav bonska vlada s tem, ko je letos poleti zavrnila izročitev skupine najbolj znanih antijugoslovanskih fašističnih terористov, jeseni pa je s svojo odločitvijo preprečila izročitev znanega zločinca Bilandžiča celo potem, ko je pristojno sodišče v Koelnu izrecno ugotovilo, da so podani vsi pravni razlogi za izročitev. V posmeh javnemu mnenju in v dokaz popolne odsotnosti politične volje Bonna, da prepreči njegovo zločinsko dejavnost, se je Bilandžič še pred nedavnim odpravil v ZDA, v Nizozemsko in v Belgijo, kjer je navezoval stike s fašističnim podzemljem.

Kljub grobosti, ki ji je v mednarodnih okvirih komajda mogoče najti primerjavo, imajo zahodnonemški strategi propagandne ofenzive proti Jugoslaviji s svojimi argumenti v zahodnoevropskih in drugih državah malo odmeva — vsaj takšnega, kakršnega si želijo. Prej nasprotno — vse preveč dobro je namreč znano, da je ZR Nemčija postala pravo leglo terorizma in vse preveč je očitno, da pomenijo propagandne kampanje te vrste prozoren poskus odvrniti pozornost domače in tuje javnosti od političnih in policijskih neuspehov v obračunu z domačim terorizmom in pravim ter izmišljenim «ekstremizmom» vseh barv in zvrsti.

I. V.

Soglasna ocena: Dogodek zgodovinskega pomena!

Izjave članov slovenske delegacije po razgovoru s predsednikom republike Pertinijem

Neposredno po sprejemu enotne slovenske delegacije pri predsedniku republike Pertiniju, je naš posebni poročevalec zaprosil člane delegacije za kratke izjave o njihovih vtisih in ocenah razgovora s predsednikom republike.

Jelka Gerbec — Gre za važen dogodek, rekla bi, da za dogodek zgodovinskega pomena, saj je prvič, da predsednik italijanske republike uradno sprejme na Kvirinalu enotno delegacijo Slovencev v Italiji. Obrnili smo se nanj, da bi mu predočili naš položaj in ga opozorili na težave, v katerih živijo Slovenci v Italiji ter na vrsto diskriminacij, katerim je naša narodnostna skupnost podvržena. Že vnaprej smo vedeli, da bomo v predsedniku Pertiniju našli človeka, ki ni le najvišji čuvaj republiške ustave in njenih vrednot, odločen zagovornik demokratičnih načel in demokratičnega napredka v Italiji v skladu z določili italijanske ustave, temveč tudi človeka, ki v glavnem pozna naše razmere, ki jih razume in podpira, ki ve koliko je slovenski narod dal za zmago demokracije in odporniškega gibanja v boju proti fašizmu. Že vnaprej smo vedeli, da nam bo ob strani. Njegove besede so to naše prepričanje samo še potrdile, saj je v celoti soglašal z našimi stališči. Srečanje moram oceniti kot zelo pozitivno, saj nam daje še več moči in sile, da odpravimo dosedanjo fašistično zakonodajo in da nadaljujemo skupni boj za naše pravice v okviru demokratičnega razvoja in na osnovi načel republiške ustave.

Andrej Bratuž — Današnji obisk pri predsedniku republike Pertiniju je gotovo odprl novo stran v povojni zgodovini Slovencev v Italiji. To je namreč prvi obisk neke enotne delegacije slovenske manjšine in že zato zasluži pozornost.

Predsednik republike je slovenskim predstavnikom izrazil svojo vsestransko podporo in tudi pokazal pripravljenost še vnaprej od blizu spremljati slovenska vprašanja. Posebej želim podčrtati dejstvo, da je državni poglavar navezal svoje izvajanje na skupne vrednosti protifašističnega boja. Poudaril je velik delež Slovencev v boju proti diktaturi, saj je sam občutil vso brutalnost fašističnega režima.

Mislim, da je še posebej pomembna predsednikova izjava, da je republika dolžna zaščititi našo manjšino tudi zato, da se ovrednoti slovenska kultura v mejah italijanske države. Tudi mi, kot edina slovenska politična stranka v Italiji, odločno zahtevamo vse to za resnično in dejansko zaščito naše narodnostne skupnosti. Ko smo na pragu bližnjih evropskih volitev menim, da je še posebej dolžnost italijanske države enkrat in dokončno v pravem evropskem duhu rešiti vprašanje slovenske manjšine.

Branko Pahor — Med pogovorom s predsednikom Pertinijem smo se res zavedali, da govorimo s človekom, ki se je vse svoje življenje boril za uveljavitev demokracije, za človekove pravice, ne glede na njegovo narodnost in jezik. Moji vtisi so vsestransko pozitivni. Predsednik Pertini je pokazal, da pozna naša vprašanja, naš boj. Poudaril je, da je ustava sad odporniškega gibanja in da sloni na njegovih načelih. Pri tem je podčrtal velik prispevek, ki so ga dali Slovenci v borbi proti nacifašizmu. Tudi sam je imel priložnost videti dokaze te borbe, npr. ob odkritju spomenika padlim partizanom v Čedadu. Pertini je zagotovil, brez sleherne retorike, da bo takoj nastopil pri predsedniku vlade Andreottiju ter pri predsednikih obeh domov parlamenta, da bi čimprej povlekli iz zaprašenih predalov zakonske osnutke o globalni zaščiti Slovencev v Italiji in da bi o njih začeli čimprej razpravljati.

Boris Race — Obisk pri predsedniku republike Pertiniju bi moral predstavljati pomembno etapo v prizadevanjih slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, da pride do svojih pravic.

Do takega zaključka pridemo, če pretehtamo predsednikove poglede na odnose do manjšin in kakšne so obveznosti, ki jih ima pri tem po njegovem mnenju država. Njegova izjava, da država nima manjšinam kaj darovati, marveč, da je njena dolžnost, da jih zaščiti, priča, da ima jasne pojme glede tega, kakšen položaj mora biti manjšinam zagotovljen in kako je nujno, da se ta vprašanja čimprej rešijo.

Njegova zagotovila, da bo posredoval pri tistih, ki morajo vprašanja urejevati, nam dajejo upravičeno upati, da bodo rodila sadove.

Damjan Paulin — Obisk pri Pertiniju je potrdil, da lahko računamo, v okviru njegovih pristojnosti, na vsestransko podporo predsednika republike. Predvsem je sam poudaril, da se bo pozanimal pri predsednikih poslanske zbornice in senata ter tudi pri predsedniku vlade, da bodo zakonski osnutki o globalni zaščiti Slovencev v Italiji čimprej začeli svoj parlamentarni iter. Pozitivno ocenjujem tudi Pertinijevo izjavo, da se bo posebej zavzel za Slovence v videmski pokrajini, katerih problematiko pozna, saj je pri tem poudaril velik prispevek Slovencev v boju proti fašizmu. Delegacija je predsednika seznanila s prepočasnim in neustreznim delovanjem posebne komisije predsedstva vlade in ga zaprosila naj tudi v tej zadevi posreduje.

Viljem Černo — Sprejem enotne delegacije pri Pertiniju je zgodovinskega pomena za slovensko manjšino v Italiji, je pa tudi nov moment za beneške Slovence, ki so v predsedniku Pertiniju dobili človeka, ki se bo skupaj z njimi boril za dosego njihovih narodnostnih in človekovih pravic. Kot najvišji čuvaj italijanske republiške ustave je predsednik Pertini sam poudaril dolžnost italijanske države, da zaščiti in ovrednoti vso slovensko narodnostno skupnost v Italiji, ne glede na teritorialno naseljenost njenih pripadnikov. Menil je, da mora imeti slovenska manjšina enak tretma, kot ga uživajo druge manjšine v Italiji. Slovenska kultura in slovenski jezik v Benečiji, ki sta bogastvo našega naroda, morata zadobiti svoje pravo mesto v šoli in v vsaki državni strukturi, ker bosta samo tako zaživela, se ovrednotila in obnovila svoje vrednote, ki so se ohranile skozi stoletja v srcih naših ljudi.

Pavel Petricig — Sprejem slovenske beneške delegacije pri predsedniku Pertiniju ima, v okviru obiska enotne slovenske delegacije, še poseben pomen. Predstavniki Slovencev iz videmske pokrajine smo prepričani, da sklicevanje predsednika republike na ustavo, na osvobodilno borbo ter na demokratična načela, na katerih sloni italijanska država, lahko čimprej privede do konkretnih ukrepov, ki bi zagotovili nemoten kulturni, družbeni in gospodarski razvoj naše skupnosti. Spoštovanje ustavnih pravic, zaščito teritorija, omikani razvoj ter obnovitev je treba danes imeti za elemente demokratične rasti vse naše dežele in prvi pogoj za mirno sožitje ob meji.

Marino Qualizza — Sprejem pri predsedniku Pertiniju je pomemben dan za Slovence v Italiji, še posebno za Slovence, ki živijo v videmski pokrajini. Gre za priznanje naših osnovnih pravic, ki nam jih je potrdila najvišja oblast v državi in iz njegovih izjav mora slovenska narodnostna skupnost v videmski pokrajini črpati novega poguma in odločnost v boju za uresničevanje svojih pravic. Vse kar zahtevamo je uresničitev določil italijanske demokratične ustave in danes v tem svojem boju lahko računamo tudi na podporo predsednika republike Pertinija, najvišjega čuvaja italijanske ustave.

MED GESLI TUDI GLOBALNA ZAŠČITA SLOVENSKE NARODNOSTNE SKUPNOSTI

Jutri v Trstu velika kmečka manifestacija

Številni izrazi solidarnosti in podpore izvoljenih uprav ter političnih in družbenih predstavništev - Sinoči uspel sestanek Kmečke zveze v Zgoniku

Za jutrišnjo deželno kmečko manifestacijo, ki jo prireja kmečka konfederacija, katere članici sta tudi tržaška in goriška Kmečka zveza, je že skoraj vse pripravljeno. Kmetovalci z vseh področij Furlanije - Julijske krajine se bodo jutri zbrali ob 9.30 pred železniško postajo, od koder bodo krenili v sprevodu po mestnih ulicah do Trga Goldoni, kjer bo ob 10.30 shod. Na njem bo predsednik tržaške Kmečke zveze Alfonz Guštin najprej izrekel dobrodošlico udeležencem v italijanščini, nakar bo imel govor v slovenščini. Za njim bo spregovoril zastopnik deželne konfederacije, glavni govor pa bo imel vsedržavni predsednik kmečkega enotnega sindikata poslanec Avolio.

Prireditelji pričakujejo množično udeležbo kmetov iz vseh štirih pokrajin naše dežele in številno prisotnost tudi nekmečkega prebivalstva, ki naj izpriča podporo upravičenim zahtevam kmečkega življa. Tako pričakovanje je spričo številnih izrazov solidarnosti in podpore, ki jo je bila manifestacija deležna, brškone utemeljeno. Izvoljene uprave, politična in družbena predstavništva so v velikem številu podprle to pomembno pobudo in njene smotre, še posebno v naši pokrajini, kjer jih je k temu pozvala Kmečka zveza, ki je prevzela velik del organizacijskih nalog.

Računati je zato na številno prisotnost, tudi domačih kmetov, ki so se zanjo obvezali na vrsti sestankov, ki jih je KZ priredila v predmestjih in po vaseh. Pred postajo bodo pričakali stanovske tovariše iz drugih pokrajin, med katerimi bodo tudi slovenski kmetje iz Benečije, s traktorji, ki bodo odprli sprevod.

Zadnji sestanek je bil sinoči s pokroviteljstvom tamkajšnje občine v Zgoniku, ob prav tako številni udeležbi kot prejšnji. Otvoril ga je odbornik KZ Orel, pozdrave občinske uprave in zagotovilo, da bo na manifestaciji uradno prisotna, je izrekel odbornik za kmetijstvo Janko Gruden, solidarnost Kraške gorske skupnosti pa njen predsednik Miloš Budin, ki je poudaril dolžnost vseh demokratičnih občanov in slovenskih kmetov, da z množično prisotnostjo prispevajo k reševanju splošnih zahtev deželnih obdelovalcev, kot so ti postavili kot splošno zahtevo uzakonitev globalne zaščite slovenske narodnostne skupnosti, ki je med glavnimi gesli manifestacije. Na seji so bili prisotni številni zgoniški občinski svetovalci, ki so se — po poročilu tajnika KZ Bukavca — zadržali s kmeti v poglobljeni razpravi o specifičnih vprašanjih krajevnega kmetijstva, na koncu katere so tudi za vasi zgoniške občine sestavili vaške odbore, ki bodo poskrbeli za čim večjo udeležbo.

Solidarnost sen. Gerbčeve

Dragi kmetovalci Furlanije - Julijske krajine, dragi prireditelji deželne kmečke manifestacije,

zaradi parlamentarnih obveznosti v Rimu, se ne morem, žal, udeležiti vašega shoda. Vendar, računajte, da sem med vami in, da z vami dvigam tudi svoj glas, zato, da se premosti huda kriza, v kateri se nahaja naše kmetijstvo in naše gospodarstvo sploh, ter da se globalno uzakonijo pravice vseh Slovencev v Italiji. Le zakon, ki bo upošteval vse potrebe naše manjšine, ki bo zajamčil njen kulturni, socialni in gospodarski razvoj, ki bo odstranil obstoječe, hude diskriminacije, med katerimi delitev naših ljudi na razne stopnje in to po teritorialni pripadnosti, — le zakon, ki bo popolnoma priznal Slovence videmske pokrajine, kot del našega celotnega narodnostnega telesa, bo pravilna in za naše potrebe in pogoje primerna rešitev slovenskega problema. Stopajmo s skupnimi napori, da uresničimo ta cilj! Prejmite prisrčne, bratske pozdrave!

JELKA GERBEC

Izjava L. Ghersija o podpredsedstvu pokrajinske uprave

V zvezi s časopisnimi vestmi o zavrnitvi (po deželnem nadzornem odboru) sklepa tržaškega pokrajinskega odbora o dodelitvi podpredsedstva s političnimi nalogami odborniku Martoneju, je podal predsednik Ghersi naslednjo izjavo: «Sporazumi med PSI, KPI, PSDI in SSk za sestavo pokrajinskega odbora so predvidevali, da bo podpredsedstvo s političnimi nalogami dodeljeno predstavniku KPI, odgovornost starejšega odbornika z ustreznimi upravnimi nalogami pa predstavniku PSDI. Zaradi tega je bil izid glasovanja za izvolitev odbornikov nekaj povsem drugega od porazdelitve odgovornosti v okviru pokrajinskega odbora.

Zato je tudi netočna razlaga, da bi imenovanje «političnega» podpredsednika jemalo starejšemu odborniku vlogo podpredsednika. Nobena norma namreč ne predvideva, da bi starejši odbornik imel tudi vlogo podpredsednika. Kar zadeva specifično zavrnitev po deželnem nadzornem organu, nameravam predložiti zadevo na prihodnji seji pokrajinskega odbora, da poiščemo rešitev, ki naj zagotovi spoštovanje sporazumov med političnimi silami in naj bo hkrati formalno neoporečna za kontrolni organ,» se zaključuje Ghersijeva izjava.

Vprašanje javnih služb danes na javnem shodu KPI

Danes ob 17.30 bo v dvorani v Ul. Madonnina 19 javni shod tržaške avtonomne federacije KPI o javnih službah. Govoril bo odgovorni član vodstva KPI za probleme dela Roberto Nardi.

● **Slovenske in italijanske dijakinje**, članice ZŽI, vabijo dekleta na srečanje, ki bo jutri ob 18. uri v Ul. del Toro štev. 12. Skupaj se bodo zmenile za vrsto srečanj na višjih šolah, kjer naj bi razpravljali o ženskih vprašanjih, o splavu in o družinskih posvetovalnicah.

Danes zborovanje časnikarjev

Deželno sindikalno časnikarsko združenje obvešča, da bo danes ob 15. uri na sedežu na Korzu Italija štev. 12 izredno zborovanje, katerega se bo udeležil tudi tajnik državnega združenja Luciano Ceschia. Razpravljali bodo o stališčih, ki jih je sindikat zavzel po kongresu v Pescari in o obnovitvi delovnih pogodb.

● **Danes ob 17. uri** bo v Nemškem kulturnem inštitutu v Ul. Coroneo štev. 15 predaval prof. Zoran Kostantinovič o pomenu prevajanja tako v prozi kot v pesništvu, za razvoj nacionalne kulture. Profesor Kostantinovič bo govoril v nemščini. Vstop prost.

Solidarni s pravičnimi zahtevami kmetovalcev

V boju za ureditev nerešenih vprašanj kmetov, kot tudi za globalno zaščito slovenske manjšine, izražamo solidarnost s četrtkovo deželno manifestacijo kmetov in pozivamo naše člane k udeležbi. Soglašamo s smotri kmečkega protesta, ki zadevajo nov zakon o kmetijskih pogodbah, reformo socialnega skrbstva, globalno zaščito slovenske manjšine, izvajanje zakonov o obnovi potresnih področij in ukrepov za prerod kmetijstva, izdelavo conskih načrtov, okrepitev zadružništva, reformo Deželne ustanove za razvoj kmetijstva.

Podpisani: Konzorcij pridelovalcev vin tržaške občine — Križ, Kraška zadružna mlekarna — Repentabor, Gozdna zadruga — Padriče, Zavarovalnica za govejo živino — Bazovica, združenja upravičencev jusarskih pravic iz Trebč, Šempolaja, Bazovice, z Opčin in s Proseka, komisar jusarskih pravic — Vižovlje, jusarski odbor iz Doline, zadružni hlev — Dolina, zadružni hlev — Nabrežina, Gospodarska zadruga — Bazovica, društvene gostilne — Prosek, Kontovel, Gabrovec in Dolina, Kmetijska zadruga — Trst, zadruga «Naš Kras», cvetličarska zadruga — Prosek, Pokrajinsko združenje rejcev — Trst.

Ustanovitev «Združenja za zaščito Opčin»

Včeraj so pri nekem notarju v Trstu ustanovili «Združenje za zaščito Opčin» («Associazione per la difesa di Opicina») s sedežem na Opčinah. Iz zasnove statuta je razvidno, da se bo združenje zavzemalo za obrambo vsestranskih interesov prebivalstva z Opčin, od Banov in s Konkonela, ne glede na njihovo narodnostno ali jezikovno pripadnost.

POZIV SLOVENSKO KULTURNO-GOSPODARSKE ZVEZE

Jutri bodo v Trstu manifestirali kmetje iz dežele Furlanije - Julijske krajine. Položaj, v katerega je zašla splošna problematika kmetijstva postaja zaradi dolgoletnih neizpolnjenih obvez čedalje bolj nevzdržen. Posledice neizogibne krize, v kateri se je zaradi zgrešene gospodarske politike znašlo kmetijstvo v vsej državi se na našem področju tembolj izražajo v zapostavljanju kmečke problematike, čeprav gre za gospodarsko panogo, ki bi lahko na področju, kjer v deželi prebivamo Slovenci, omogočila vsesplošno koristen razvoj. Preziranje zahtev slovenskega kmeta, ki je moral skozi vsa povojna leta že toliko žrtvovati nekontroliranemu razvoju področja, predstavlja za vso našo narodnostno skupnost neprecenljivo škodo. Interesi slovenskega kmetovalca so nedeljivi od splošnega boja Slovencev v Italiji za uveljavitev popolne enakopravnosti.

Ob tej priliki izraža Slovenska kulturno-gospodarska zveza popolno solidarnost boju naših kmetovalcev in poziva vso demokratično javnost, da se jutri zjutraj množično udeleži deželne manifestacije v obrambo interesov kmetijstva v naši deželi.

S SINOČNJE SEJE TRŽAŠKEGA OBČINSKEGA SVETA

OBČINSKI ODBOR «LISTE» ČEDALJE BOLJ OSAMLJEN

Demokratična večina prevzela vodilno odgovornost v raznih komisijah in upravnih svetih javnih ustanov

«Ne, to ni mogoče!» Z vzklikom nesmiselnega razočaranja so somišljeniki Liste za Trst in Cecovinijevega odbora na tribunah občinskega sveta sprejeli vest, da je večina v občinskem svetu (vse demokratične stranke) izvolila Marcella Spaccinija v upravni svet tržaške univerze kot edinega zastopnika naše občine. «Lista» je nameravala kandidirati Cecovinija, a ga je previdno umaknila, ko je uvidela, da bi pogorel.

Iracionalni vzklik dokazuje samo to, da je morda celo publika razumela, da manjšinski odbor «Liste», ki mu je občinski svet izrekel nezaupnico in kljubuje na svojem mestu proti volji večine, ni sposoben še dalje upravljati mesta. Tega seveda župan in odborniki nočejo razumeti, čeprav beležijo v občinski dvorani poraz za porazom in lahko jasno vidijo, da je namen demokratičnih strank izpolniti dolžnost, pa čeprav s stolov opozicije.

Na začetku občinske seje je odv. Cecovini pojasnil, da pri izbiri predstavnikov tržaške občine v razne upravne svete javnih ustanov pripadajo mesta «večine» demokratičnim silam, «manjšine» pa LpT in njenim zaveznikom. Primer glasovanja komisije za dodelitev zemljišč za cenena stanovanja pa je dokazal celo, da «Lista» ne premore niti zadosti ljudi za razpoložljive odgovornosti. Tako se je zgodilo, da je bil poleg petih predstavnikov večine (Cantoni KD, D'Amore PSI, Lanza PSDI, Pacor PRI in Costa KPI) izvoljen tudi socialist Benedetič, čeprav je prejel en sam glas in še to po pomoti.

Popolna upravna zmeda, ki jo povzroča Cecovinijeva uprava pa je prišla do izraza tudi pri razpravi o dveh upravnih sklepih. Ko je šlo za določitev uradnega števila otroških vrtcev je odbornik Sblattero prebral ukrep, iz katerega je jasno izhajalo, da je odbor v bistvu potrdil le izbire prejšnjega odbora. Marta Ivašič (KPI) je ta način kritizirala in opozorila na odprta vprašanja slovenskih vrtcev, kot tudi na potrebo po doslednem načrtovanju podobnih javnih storitev. Sklep je bil kljub temu, odobren, čeprav so mu nasprotovali komunisti, socialisti in radikalci.

Še zgovornejši je bil primer sklepa o ustanovitvi ocenjevalne komisije za natečaj bibliotekarja v občinski knjižnici, v katero je občinski odbor imenoval Aurelio Gruber Benco. Ravel Kodrič (KPI) je sklep kritiziral, ker sestava ocenjevalne komisije sploh ni ustrezala dejanskim potrebam. Sklep so kritizirali tudi drugi svetovalci, na kar je moral sam župan priznati, da je najbolje, če ga umakne in vrne za proučitev pristojni komisiji.

Poglejmo še izvoljene predstavnike občine v razne javne ustanove, kjer je demokratična večina, ki osporava «Listi» pravico, da upravlja mesto, imenovala večino svojih predstavnikov. V komisijo za ljudska stanovanja IACP sta bila izvoljena Assantijeva (KPI) in Marchesich (MIT). V deželni odbor za luke in prevoze Boniciolli (PSI), v podporno ustanovo «S. Giuseppe» prof. Slatti (KD), v upravo športne palače Del Campo (KPI) in Salvagno (LpT). V komisiji muzeja v Rižarni pa bo pokojnega Albina Bubnića zamenjal Giovanni Postogna.

V upravni svet mednarodne šole za višje študije pa je bil izvoljen prof. Dolcher (LpT). S tem v zvezi sta Monfalcon (KPI) in Lanza (PSDI) poudarila, da gre za znanstvenika, ki je sposoben. Zato so se demokratične stranke vzdržale glasovanja in omogočile njegovo izvolitev. Če bi ne bil obenem tudi zastopnik «Liste», bi verjetno prejel več glasov.

Sistematično mazanje naših šol

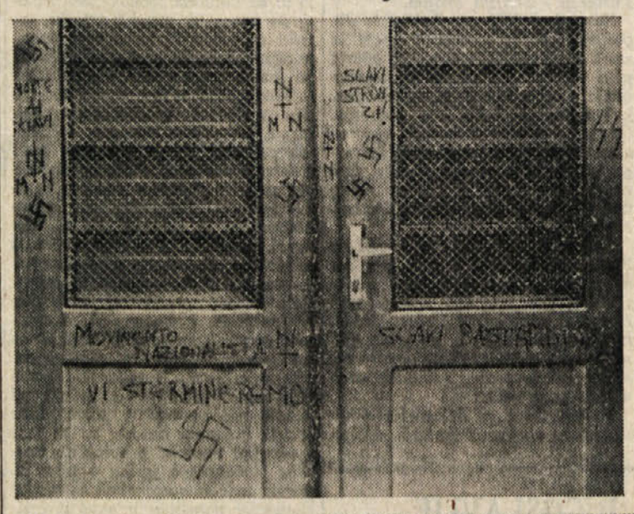

Pred dnevi v Škednju, predvčerajšnjim v Barkovljah, včeraj pri Sv. Jakobu! Fašistični mazači so se sistematično spravili na delo. Svoja protislovenska gesla, umazane žalitve, grožnje in nacifašistične znake, ki jih opredeljujejo, pišejo na zidove in vrata slovenskih šol. Skušajo skratka s svojo podlo izzivaško dejavnostjo udariti našo narodnostno skupnost v njenem najdragocenejšem imetju, to je šoli. Kljukasti križi, esesovski in drugi znaki so dovolj jasen dokaz usmerjenosti in teženj tržaških nestrpnežev. Gnusne žalitve in škoda, ki jo povzročajo z mazanjem ter razbijanjem šip pa ravno tako jasno izpričujejo njihovo kulturno raven.

Kam vse to vodi? Očitno so tržaški neofašistični in nacionalistični krogi spet napeli vse sile, da bi zasejali razdor med dvema tu živečima narodnostnima skupnostima. Zlasti sedaj, ko so se z ureditvijo mejnega vprašanja in podpisom sporazumov o večstranskem sodelovanju med sosednjima državama in deželama ustvarjajo pogoji za popuščanje napetosti, želijo očitno nekateri to napetost spet podžgati. Te poskuse je treba odločno nevtralizirati!

To pa ni vse. Sinoči so se fašisti zopet podali na «pohod» in so oskrunili spominsko ploščo Mariju Matjašiču - Milanu v Ul. Bovedo v Barkovljah, na katero so s črno barvo narisali kljukasti križ. Pred begom so tudi zažgali vence, ki so viseli na spominskem obeležju.

● **V nemškem kulturnem inštitutu** bo drevi ob 20.30 nastopil kitarist Reinbert Envers, profesor na glasbeni akademiji v Münstru. Vstop prost.

Obvestilo dolinske občine

Opozarjamo vse pridelovalce vina, da morajo prijaviti najkasneje do 29. novembra 1978 količino pridelka leta 1978.

Prijave bodo sprejemali na županstvu od 8. do 11. ure, soba št. 8 in v naslednjih krajih:

Boršt (obč. hiša): danes od 17. do 19. ure.

Ricmanje (društvo): 23. 11. 78 od 17. do 19. ure.

Mačkolje (obč. hiša): 24. 11. 78, v petek, od 17. do 19. ure.

Prebeneg (obč. hiša): 27. 11. 87, v ponedeljek, od 17. do 19. ure.

Dolina (sedež PD «V. Vodnik»): 28. 11. 78, v torek od 17. do 19. ure, 29. 11. 78, v sredo od 17. do 19. ure.

Včeraj - danes

Danes, SREDA, 22. novembra
CECILIJA

Sonce vzide ob 7.14 in zatone ob 16.29 — Dolžina dneva 9.15 — Luna vzide ob 23.29 in zatone ob 12.32

Jutri, ČETRTEK, 23. novembra
KLEMEN

Vreme včeraj: najvišja temperatura 11 stopinj, najnižja 6,6, ob 13. uri 11 stopinj, zračni tlak 1029,9 mb rahlo pada, vlaga 70-odstotna, nebo jasno, brezvetrje, morje mirno, temperatura morja 13,6 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 21. novembra 1978 se je v Trstu rodilo 6 otrok, umrlo pa je 22 oseb.

RODILI SO SE: Paolo Alberti, Paola Ventura, Sujem Benedetto, Maria Rosaria Nacca, Barbara Armani-Nicoletta Valeri.

UMRLI SO: 83-letna Lidia Lepre vd. Salimbeni, 89-letna Maria Svara vd. Cosentino, 71-letni Bruno Depetri, 59-letni Mario Cerqueni, 67-letni Beniamino Riboni, 83-letna Bugada vd. Sanvisani, 82-letna Giovanna Trost vd. Debegnak, 51-letni Edio Polo, 74-letna Lucia Visintin por. Zancola, 77-letna Maria Baldi por. Cossutta, 79-letni Romano Abracht, 68-letna Maria Gropaic vd. Frani, 74-letni Mario Scoria, 66-letni Walter Cagnato, 81-letna Silvia Poliak vd. Trada, 75-letna Francesca Viezzoli vd. Donati, 88-letni Edmondo de Drago - Bucchia, 74-letni Virgilio Zanchi, 84-letna Mattea Bartulovich vd. Almeda, 75-letna Alcea Giadrossi, 83-letni Francesco Bevilacqua in 77-letni Francesco Manzin.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)

Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16, Ul. L. Stock 9, Trg Valmaura 11.
(od 8.30 do 13. in od 16. do 20.30)
Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)

Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunec: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Občine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-141 - Božje polje; Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 209-197; Žavlje: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

SINOČI V GREGORČIČEVI DVORANI

PRVO TORKOVO SREČANJE «SLOVENSKEGA KLUBA»

Glavna gosta sinočnjega srečanja sta bila slikar Franc Vecchiet in zbor Glasbene matice

V Gregorčičevi dvorani je bilo sinoči spet vse živo in nadvse prijetno. Slovenski klub je odprl vrata novi sezoni in po ustaljeni tradiciji torkovih kulturnih večerov pripravil zanimivo srečanje, ki je bilo posvečeno slovenski tržaški ustvarjalnosti. Glavna gosta sinočnjega kulturnega večera sta bila slikar Franc Vecchiet ter zbor Glasbene matice, ki ju je predstavil predsednik kluba Marko Kravos, okrog njiju pa se je bilo zbralo, poleg številnih bolj ali manj zvestih obiskovalcev kluba, lepo število vidnejših predstavnikov tržaškega slovenskega kulturnega življenja.

Franc Vecchiet je prikazal svojo novo grafično mapo, ki jo je izdal Mednarodni center za grafiko v Benetkah. Mladega umetnika je predstavil Milko Bambič. Primerjal je likovno ustvarjalnost v prvem povojnem obdobju z današnjo, ki je tako po svojem obsegu, kot po kakovostni rasti bogatejša. Med najvidnejše predstavnike novega rodu ustvarjalcev se uvršča tudi Vecchiet, ki je na področju grafike, vse učinkovitejše oblike likovnega izražanja, pokazal neke nove prijeme. Bambič je med drugim vodčrtal vlogo in zasluge Avgusta Černigoja, ki je vzgojil toliko mladih umetnikov. Besede globoke hvaležnosti za velikega umetnika in likovnega pedagoga je nato izrazil sam Vecchiet, ki je tudi svojo grafično mapo posvetil svojemu učitelju ob njegovi 80-letnici.

Glasbeni del večera je bil ravno tako posvečen tržaškim skladateljem. Zbor Glasbene matice, ki je pod vodstvom Janka Bana v sicer sorazmerno kratkem času dosegel že znatno raven, je namreč izvajal dela skladateljev Adamiča, Bošnjančiča, Grbca, Kogoja, Merkùja, Rožanca, Ščekove in Vrabca.

Kvartet Alban Berg v gledališču Rossetti

Na zadnjem koncertu tržaškega koncertnega društva je prejšnji ponedeljek nastopil Kvartet Alban Berg. Dunajski komorni ansambel, ki smo ga že poznali kot eno boljših tovrstnih zasedb, se je nabiti dvorani predstavil s programom, ki je obsegal dela Schuberta in Beethovna.

Kvartet v F-duru op. 59/1 Ludwiga van Beethovna spada med vrhunske kompozicije srednje periode ustvarjalnosti velikega mojstra. Kot že pri Waldsteinovi klavirski sonati op. 53 ali pa pri Triu op. 54 imaš vtis, da tudi v tem kvartetu simfonik skoraj utesnjuje Beethovna komornega ustvarjalca. Če s tega zornega kota ocenjujemo izvedbo njegovega kvarteta smo imeli vtis, da je bil zvok mogoče premalo intenziven, kar je prišlo do izraza zlasti v odgovorih in medsebojnem komuniciranju.

Drugače se je pa Kvartet Berg odrezal v Schubertu, tako v «Tempo di quartetto» v c-molu D 703 kjer je ansambel pokazal dobršno linijo ravnotežja, mere in izvajalske točnosti, kot v sijajnem Kvintetu v C-duru, ki je bil gotovo najlepše doživetje večera (mogoče tudi zaradi znatne izvajalske moči in umetniške kreativnosti, ki jo je doprinesel čelist Meunier). Dunajski glasbeniki so se v Kvintetu izkazali kot odlični izvajalci; 2. stavek, Adagio, je pa bil biser glasbenega intimnega podoživljanja.

Aleksander Rojc

Nove frekvence tržaškega radia

Z današnjim dnem so se spremenile frekvence nekaterih oddajnikov italijanskega radijskega omrežja v naši deželi. Gre le za manjše spremembe in sicer: Trst 1 bo oddajal na valovni dolžini 819 khz (namesto na 818 khz), Trst A na dolžini 981 khz (980 khz), Trst 2 na dolžini 1116 khz (1.115 khz), Trst 3 na dolžini 1.602 khz (1.594 khz), Videm 1 na dolžini 1.062 khz (1.061 khz), Videm 2 na dolžini 1.449 khz (1.448 khz), Gorica 1 na dolžini 1.575 khz (1.576 khz), Gorica 2 na dolžini 1.485 khz (1.484 khz) in Benetke 3 na dolžini 1.368 khz (1.367 khz).

Prispevki

Namesto cvetja na grob Valerije Gerbec roj. širok darujeta Petra Žerjal 500.— ND in Olga Žerjal 200.— ND za poimenovanje osnovne šole v Ul. Donadoni po Karlu Široku.

Namesto cvetja na grob Edvarda Kralja darujeta Alma in Alberto Zandomeni 10.000 lir za nabrežinsko cerkev.

Dora Caharija daruje 10.000 za poimenovanje osnovne šole v Rojanu po bazoviških junakih, ter 20.000 lir za doprsni kip Igu Grudnu v Nabrežini.

Namesto cvetja na sveži grob Ane Poženel daruje Lucija Hrovatin 5.000 lir za SPD Tabor.

Rajonski svetovalci KPI za zahodni Kras izrekajo svetovalki Vidi Menucci globoko sožalje ob izgubi drage mame.

Sekcija KPI Prosek - Kontovel izreka svoji članici Vidi Menucci najglobljo sožalje ob smrti njene drage mame.

Sekcija KPI Lonjer - Katinara izreka svojima članoma Slavku Kjuru in Milanu Miotu iskreno sožalje ob izgubi drage mame in tašče Josipine.

V ponedeljek, 20. novembra, je umrla naša draga

MARIJA REGENT vd. GERLANC (GHERLANI)

Pogreb bo danes, 22. t.m., ob 15. uri iz hiše žalosti na Kontovelu št. 13.

Žalostno vest sporočajo družina in sorodniki

Namesto cvetja darujte v dobrodelne namene.

Trst, New York, 22. novembra 1978

Občinsko pogrebno podjetje, Ul. Zonta 7/C

NA PROSEKU IN NA TTZ ŽIGA ZOIS

Izvoljeni v razredne svete

Nadaljujemo z objavo neuradnih rezultatov nedeljskih volitev v razredne svete na slovenskih srednjih šolah:

Nižja srednja šola Fran Levstik - Prosek: I. a - Gabriella Sedmak, Edoardo Kemperle, Fabio Starz in Daniele Scabar; I. b - Lodovico Starc, Edoardo Kemperle, Magda Zaharia in Marino Sardo; II. a - Caterina Ban, Raffaello Stocca, Jožef Rebula in Stanislao Budin; II. b - Egidio Castellani, Giovanni Sardo, Eugenia Fabjan in Dario Starec; III. a - Aleksander Furlan, Lucia Delise, Elvira Bucavelli in Elvira Samar; III. b - Olga Danieli, Giuseppina Micheli, Margherita Stocca in Carla Gruden.

Oddeljeni razredi v Križu: I. - Severino Sedmak, Luciano Tenze, Emilio Sedmach in Adele Sedmach; II. - Miroslavo Dousak, Maria Pacor, Ottavio Verginella in Silvano Košuta; III. - Irma Rebula, Annamaria Tenze, Nidia Cossutta in Maria Cobau.

Trgovski tehnični zavod Žiga Zois: I. a - starši Luciano Zeriali in Irene Pernarcich, dijaki Pietro - Peter de Walderstein in Nadia Puzzer; I. b - starši Carmen Kalin in Emilio Calzi, dijaki Natascia - Nataša Kalin in Anna - Ana Cepar; I. c - starši Clara Gregori in Edoardo Emili, dijaki Cristina Tomsic in Dario Racman; II. a - starši Vladimir Caris in Bruno Volpi, dijaki Franco - Franko Debernardi in Igor Tull; II. b - starši Vladimir Vremec in Mario Collerig, dijaki Paolo - Pavel Gregoric in Veronica Vremec; III. a - starši Egon Blasina in Kilian Ferluga, dijaki Samo Ferluga in Davide - David Blasina; III. b - starši Emilio Gustin in Boris Berdon, dijaki Mira Stor in Marina Stepancich; IV. a - starši Nives Mazzucca in Lucia Basa, dijaki Walter Orel in Sergio - Sergij Majovski; IV. b - starši Giovanni Brecelj in Olga Mužina, dijaki Mariano Brecelj in Dario Pertot; V. a - starši Edoardo Emili in Duilia Pecchiar, dijaki Marco - Marko Arduini in Rodolfo - Rudolf Pobega; V. b - starši Albina Goiza in Carlo Calzi, dijaki Serena Cosina in Igor Cossutta. Izvolili so tudi tri predstavnike dijakov v zavodni svet. Izvoljeni so bili Mariano Brecelj, Alessandro - Aleksander Žagar in Sara Košuta.

Kmečka zveza iskreno čestita svojemu sodelavcu Borisu Štreklju in njegovi ženi Vlasti ob rojstvu hčerke.

JASMINE

Mali Jasmini pa voščijo obilo sreče in veselja v življenju.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU
Kulturni dom
Sezona 1978 - 79
CARLO GOLDONI
NERGAČ
komedija v 3 dejanjih (2 delih)
Prevod Miroslav Košuta
Kostumi Marija Vidau
Scena Franc Vecchiet
Lektor Ana Mlakar
REŽIJA ADRIJAN RUSTJA
Danes, 22. t.m., ob 20.30 ABONMA RED D - mladinski v sredo.

Gledališča

ROSSETTI
Danes, ob 20.30 Athaydeva «La signorina Margherita» z Anno Proclemer. Režija Giorgia Albertazzija. Izven abonmaja: abonenti od 30 do 20 odst. popusta.

AVDITORIJ
Danes ob 20.30 predstava gledališke skupine Piccolo Teatro di Prosa «Delitto in Cavana» Danteja Cuttina. Vstopnice po 2.000 lir. Izkupiček je v korist Pro Senectute. Rezervacije pri osrednji blagajni v Pasaži Protti. Ponovitve jutri in v četrtek.

VERDI
Drevi ob 20. uri peta ponovitev Puccinijeve opere «Tosca» (red B za parter in lože. A za galerije in balkon).
V ponedeljek bo Claudio Morini predstavil operi «Allamistakeo» Giulia Viozzija in «Cavalleria rusticana» Pietra Mascagnija, ki ju gledališče Verdi pripravlja za prihodnjo premiero.

Predavanja

SPDT prireja v soboto, 25. novembra, točno ob 19. uri v Gregorčičevi dvorani v Trstu (Ul. sv. Frančiška 20) **planinski večer**. Na sporedu bo predvajanje domačih planinskih filmov, nagrajevanje vseh tistih, ki so prehodili del poti ali celo pot Trst - Triglav, nagrajevanje fotografskega natečaja SPDT ter nastop dekliškega pevskega zbora iz Devina, ki ga vodi Herman Antonič.

BCIxB
BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA S.P.A.
TRST - ULICA F. FILZI 10 - ☎ 61-446

TEČAJI VALUT V MILANU
DNE 21. 11. 1978

Ameriški dolar	848.—
Funt šterling	1653.—
Švicarski frank	482.—
Francoski frank	190.—
Belgijski frank	27.—
Nemška marka	435.—
Avstrijski šiling	60,25
Kanadski dolar	700.—
Holandski florint	400.—
Danska krona	154.—
Švedska krona	159.—
Norveška krona	18,50
Drahma	18.—
Mali dinar	38.—
Veliki dinar	38,75

MENJALNICA
vseh tujih valut

Izleti

Združenje Union priredi dva enodnevna izleta in sicer 26. novembra t.l. v Benetke - Murano in 3. decembra t.l. v Goriška brda na kostanj in novo vino. Informacije in prijave na sedežu združenja Union, Ul. Valdirivo 30, tel. 64-459 vsak dan, razen ob ponedeljkih od 10.30 do 12. ure in od 17. do 19.30, v četrtkih od 17. do 19.30 in ob sobotah od 10.30 do 12. ure.

Kino

La Cappella Underground - Via Franca 17 - 18.00—20.00—22.00 «Et Dieu crea la Femme». Režija Roger Vadim. Nastopa Brigitte Bardot. Prvič v celotni verziji v Italiji.
Ariston Zaprto. Jutri: 17.00—18.40—20.20—22.00 «Chi sta bussando alla mia porta». H. Keitel. Z. Betune.
Ritz 16.00 «Pari e dispari». Terrence Hill in Bud Spencer.
Eden 15.30 «F.I.S.T.» Silvester Stallone, Rod Steiger.
Nazionale 16.30—20.45 «Dottor Živago». Omar Sharif, Julie Christie, Geraldine Chaplin. Barvni film.
Grattacielo 16.30—22.15 «Squadra antimafia». Režija Sergio Corbucci. Enzo Cannavale.
Fenice 16.00 «Sinfonia d'autunno». Ingrid Bergman in Liv Ullmann.
Excelsior 16.00 «Grease» (Brillantina). John Travolta in Olivia Newton - John. Barvni film.
Mignon 16.00—22.00 «Tanto va la gatta al ladro». Igra Walter Chiari.
Cristallo 16.00—18.30—21.30 «In cerca di mister Good Bar». Diane Keaton. Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Filodrammatico 15.00 «I piaceri privati di mia moglie». Prepovedan mladini pod 18. letom. Barvni film.
Moderno 16.30 «La valle dei comanches». Barvni film za vse.
Aurora 15.30—21.30 «2001 — Odissea nello spazio». Barvni film.
Capitol 16.00 «La battaglia delle aquile». Barvni film.
Vittorio Veneto 16.30 «Il mondo violento di Bobbie Yo». Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Ideale 16.00 «El Cisco». William Berger.
Volta 16.00 «Paperino & Co. in vacanza». Barvni Walt Disneyev film.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU
Kulturni dom
Jutri, 23. novembra, ob 15.30
ERIK VOS
PLEŠOČI OSLIČEK
mladinska igra

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU
v sodelovanju s Koordinacijskim odborom prosvetnih društev dolinske občine vabi k vpisu abonmaja za sezono 1978 - 79 v gledališču «F. Prešeren» v Boljuncu.

SPORED PREDSTAV:
1. **Miroslav Krleža: LEDA**
2. **Carlo Goldoni: NERGAČ**
3. **Bertolt Brecht: MATI KORAJŽA IN NJENI OTROCI**
4. **Mihail Bulgakov: IVAN VASILJEVIČ**
5. **Lojze Cijak: NEURJE**
6. **Ruzante: VRNITEV DOBREGA VOJAKA**

Vsaka predstava bo odigrana dvakrat (na dan sobote in na dan nedelje). Vsak abonent bo imel zagotovljen sedež v dvorani.
Cena za šest predstav:
odrasli: 6.000 lir
študenti: 3.000 lir
Vpisovanje abonmajev v mlekarni Kofol v Boljuncu ter pri poverjenikih prosvetnih društev.

Prijava vinskega pridelka

Občinska uprava obvešča pridelovalce vina iz zgoniške občine, da v pristojnem občinskem uradu lahko dvignejo tiskovine za prijavo vinskega pridelka. Rok za prijavo, ki je obvezna, zapade 29. t.m. (bs)

Mali oglasi

FILATELISTA za izmenjavo rabljenih znamk Italije z jugoslovanskimi, iščem — Janko Fili, Rožna dolina, Ul. 25. maja 49, 65000 Nova Gorica.
PRODAM NSU Prinz 4L še v dobrem stanju. Naslov: Zabrežec št. 60 — Boršt.
TRIINPOLTONSKI zunanji hranilnik za nafto zelo ugodno oddam. Telefonirati med 19. in 20. uro na številko 211221.
NA KONTOVELU je na prodaj stara klet z vrtom, z lepim razgledom, oddaljena 5 ali 6 m od ceste, kjer sta vodovodna in električna napeljava. Telefonirati ob uri kosila na štev. 225798 in vprašati po očetu Stanu.
IMATE avto, tovornjak, traktor? Potrebujete popravila, rezervne dele, vzdrževanja na njih? Vse to Vam ljubeznivo in po zmernih cenah nudi: Servis avtoelektrike, Livio Antonič — Mihaelova ulica št. 117, Štandrež (nasproti pošte in lekarne). Tel. 87059.
KUPIM knjige — Italija, zemljepisni pregled — Sodobna aritmetika, diagrami in osnove algebre, za srednjo šolo — Eksperimentalna geometrija za srednjo šolo. Tel. od 8.30 do 12.30 na 54-390.
KUPIM sliko slovenskega slikarja za 500.000 lir proti fakturi. Pismene ponudbe na Primorski dnevnik, šifra «Ljubitelj umetnosti».
MARKET S. Andrea v Štandležu išče vajenca.
PRIVATNO ugodno prodam odlično ohranjen volvo 144 letnik 1973. Tel. 212417.
PRODAJAM zemljišče 2.900 kv. metrov pri avtocesti pri Križu.
VINSKO PODJETJE išče delavca z vozniškim dovoljenjem. Tel. urad 762286, dom 93689.
ZA GIBČNOST in v zabavo smo za telovadbo pravo. Vsak torek in petek ob 20.30 v dvorani pri «Zlatem pajku» v Gorici telovadba za odrasle.
ZBIRATE ZNAMKE? Potrebujete klasifikatorje in ostali filatelistični pribor? Vse to vam ljubeznivo in po zmernih cenah nudi poleg vseh eventuelnih pojasnil: dr. Bogo Senčar, filatelistična trgovina, Ul. Tor Bandena 5, TRST (za Questuro), tel. 68-152.

KO OBIŠČETE TRST...
ne pozabite na
Nabrežje
Sv. Just
Rimsko gledališče
Kanal
in
NE POZABITE KUPITI
CAMPARI SODE
CAMPARI SODA® je BITTER CAMPARI®
ki ga odlično dozira
CAMPARI
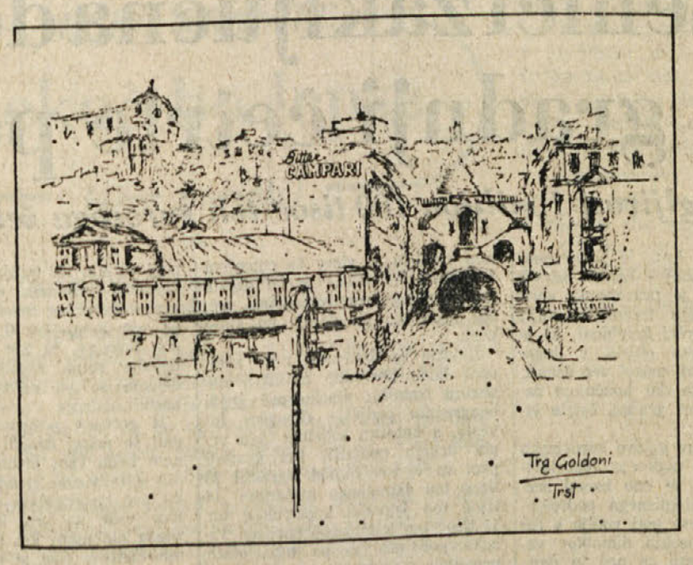

CAMPARI SODO lahko kupite v simpatični in ceneni embalaži 10 stekleničk

PO SESTANKU S PREDSTAVNIKI OBLASTI IN STRANK

Tekstilci Manifatture goriziane so sinoči zasedli sovodenjski obrat

Deželni odbornik Cocianni bo danes od dežele zahteval hiter poseg za razplet položaja - Splošna podpora, da se z javnimi finančnimi sredstvi zagotovi delo za vse

V pričakovanju srečanja med sindikati in deželo, napovedanega na sinočnji skupščini delavcev «Manifatture Goriziane», se nadaljuje zapleten boj za obrambo delovnega mesta 64 odpuščenih ter delovnega mesta tudi vseh ostalih 280 delavcev. Sestanek z deželo bo danes pri deželnem odborniku za industrijo Rinaldiju kot je predlagal odbornik Cocianni, ki se je v tem smislu včeraj obvezal pred celotnim kolektivom. Javni poseg, tudi finančnega značaja, so zahtevali vsi predstavniki oblasti in strank, ki so se odzvali povabilu na skupščino. Med temi smo opazili župana iz Gorice De Simoneja, deželnega odbornika Cociannija (KD), deželne svetovalce Zorzenona (KPI), Renzullija (PSI) in Brancatija (KD), pokrajinskega tajnika KPI Paizo, pokrajinskega tajnika SSk Terpina, pokrajinskega svetovalca Bratino, predsednika štandreške rajonske skupščine Walterja Reščiča in druge.

Skupščino je odprl član vodstva enotne sindikalne federacije Bregant. Izrazil je željo, da bi se spor rešil čimprej, če je mogoče že jutri, ker njegovo nadaljevanje ne koristi niti delavcem in niti gospodarju.

Župan De Simone je v imenu odbora županov za reševanje tekstilne krize izrekel solidarnost s stavkajočimi. Dejal je, da so na nedavnem sestanku ugotovili krizne sektorje v jeklarski, ladjedelniški in tekstilni industriji. Odbor, ki ga bodo razširili z vključitvijo pokrajine, se zavzema za reševanje kriznih industrij z javnimi sredstvi. De Simone je dejal, da bodo dialogirali z gospodarskimi, sindikalnimi in javnimi ustanovami ter skušali poiskati zadovoljiv izhod iz sedanjega položaja. Izrekel je upanje, da bo dobra volja tudi na strani gospodarja, ter v celoti podprl resolucijo, ki so jo delavci enotno izglasovali v ponedeljek popoldne.

Ferlatti, ki je spregovoril v imenu podgorskih tekstilcev, je dejal, da je italijanska tekstilna industrija zašla v krizo zaradi konkurence držav v razvoju in da se lahko reši ali z izboljšavo tehnologije ali pa z zamenjavo proizvodnje.

Zorzenon je pojasnil, da so včeraj v četrti deželni komisiji govorili o gospodarskem položaju ter je poudaril odločilno vlogo delavskega razreda v reševanju sedanje gospodarske krize. Dodal je, da so delavci pripravljeni tudi na žrtve, toda le pod pogojem, da se razvoj usmeri v drugačno smer kot doslej. Potem, ko je rekel, da je enotnost delavcev pogoj za uresničitev vsakega predloga, je nakazal naslednje etape v reševanju problema: pogajanja z deželo, zagotoviti za podjetje javna sredstva pod določenimi pogoji, mobilizacijo in pritisk za reševanje sovodenjske tovarne in celotnega industrijskega sektorja.

Deželni svetovalec Brancati je dejal, da delavci pričakujejo predvsem dejanja ter podprl enotno resolucijo z zahtevo po javni in deželni podpori za modernizacijo podjetja. Ranzulli je opozoril na odgovornost goriške zveze industrijcev za eksplozivni položaj v celotnem goriškem industrijskem sektorju. Za odbornikom Cociannijem je predstavnik gospodarja Coste tekstilni tehnik Sergio Del Nevo dejal, da si je tovarna v treh letih zagotovila tržišče za svoje izdelke v nekaterih srednjeevropskih državah ter da je stavka škodljiva in izrekel zahtevo, naj se brez kakršnih koli pogojev delavci takoj vrnejo na delo.

Pokrajinski tajnik SSk Terpin je v italijanščini in slovenščini dejal, da so našim ljudem najprej odvzeli zemljo za tovarne, sedaj pa jih mečejo še na cesto, tako da so bili dvakrat prizadeti.

Potem ko so sindikalisti opozorili delavce, da je skupina, ki jo vodijo predstavniki podjetja, spremenila svoje ponedeljsko stališče ter zahtevala takojšen povratek na delo, so delavci «Manifattura Goriziana» okoli 19.30 zasedli tovarno ter s tem podprli akcijo, da se v deželi poišče hitra in perspektivna rešitev, v interesu celotnega kolektiva.

Ob robu dogajanja naj zapišemo, da razumemo stisko tistih delavcev, ki se po izgubi dela v tovarni LACE GO ter po vseh udarcih, ki jih je to povzročilo, oklepajo dela v sovodenjski tekstilni tovarni. Vendar pa pritrjujemo predstavnikom sindikalnih organizacij in izvoljenih oblasti, da je potrebna enotnost delavcev ter skupna borba za dosego javnega finančnega posega, če naj se premaga kriza celotnega tekstilnega sektorja, ki je na dlani in ki jutri lahko udari po tistem, ki danes udarec najmanj pričakuje.

Gre za težaven proces osveščanja, ki ga zaradi gmotnih težav prizadetih spremljajo omahovanja in protislovja, toda pot k trajnemu delu kot ustavni pravici, gre samo skozi solidarnost med delovnimi ljudmi.

DEŽELNA KMEČKA MANIFESTACIJA

POZIV MLADIM

Mladinski odbor pri Slovenski kulturno - gospodarski zvezi, zbran 21. novembra 1978 v Čedadu na svoji redni mesečni seji, poziva vso slovensko mladino, — zlasti pa tisto, ki se ba vi s kmetijstvom — s Tržaškega, z Goriškega in iz Beneške Slovenije, da se množično udeleži deželne kmečke manifestacije, ki bo jutri, 23. novembra 1978, v Trstu (zborno mesto ob 9.30 pred železniško postajo).

Mladinski odbor pri SKGZ nadalje zahteva od pristojnih oblasti — in to na vseh ravneh — da stvarno pristopijo k reševanju kmetijskih vprašanj, ki so bili do sedaj stalno zapostavljena. Naloga odgovornih kmetijskih ustanov je, da ustvarjajo konkretne pogoje, ki bodo ponovno spodbujali zanimanje širšega kroga mladih ljudi za udejstvovanje na kmetijskem področju, ter s tem preprečilo «beg z zemlje».

POMANJKLJIVE SKRBI ZA VARSTVO OKOLJA

V Rupi se pritožujejo zaradi onesnaženega zraka

Smrad prihaja iz nekaterih mirenskih tovarn in odlagališča industrijskih odpadkov

Kdo ne pozna majhne vasi Rupa na Goriškem, v sovodenjski občini. Jedro starega naselja predstavlja nekaj desetin hiš, stisnjenih na strmem apnenčasten griču ter ob njegovem vznožju. Glede samega imena vasi so si mnenja strokovnjakov različna. Eni pravijo, da pomeni nekakšno kotanjo, dolino ali kotlino, drugi pa da označuje kraj, ki je na pečini, skali ali manjši vzpetini. Glede lege vasi, bi lahko dali prav tako enim kakor drugim.

Posebna značilnost Rupe pa so izredno močne slane. Pravijo, da najbrž zaradi tega, ker leži kraj blizu Vipave. Sicer pa so prebivalci te zimske nadloge, ki se ji včasih pridruži še megla, že vajeni in nanjo pripravljeni, zato si ne belijo preveč glave. Prav zaradi lege vasi, predvsem njenega spodnjega konca, tistega, ki je pomaknjen proti Vipavi, pa se v zadnjem času morajo soprijeti z dokaj neprijetnim pojavom. V večernih in jutranjih urah se po kotlini vzdolž Vipave širi neznosen smrad, ki pronica celo v notranjost hiš. Prihaja, kakor pravijo neposredno prizadeti vaščani, iz nekaterih mirenskih tovarn in predvsem z odlagališča industrijskih odpadkov, kjer sežigajo odrezke naravnih in umetnih kož in drugih materialov.

Z zasmrajenim zrakom so Rupenci imeli opravka že tudi prejšnja leta, kar je razumljivo, saj je področje ob Vipavi glede gibanja zraka zelo živahno. Veter pa skoraj vedno piha v smeri vzhod - zahod in tako prinaša, hočeš nočeš, vse prijetne in manj prijetne vonjave sosedov. Onesnaženost zraka pa je letošnjo zimo dosegla že tako stopnjo, da so nekateri neposredno prizadeti vaščani že protestirali pri mirenskih delovnih organizacijah, ki so odgovorne za tako zdravju in okolju škodljivo početje. Upati je, da bodo stvari v kratkem času zadovoljivo uredili. Že z dobro voljo bi bilo takoj mogoče napraviti marsikaj. Tako recimo odpraviti odlagališče industrijskih odpadkov, ki je eden glavnih virov onesnaževanja.

Solidarnost staršev s prof. Albinom Sirkom

Starši dijakov državnega strokovnega zavoda za trgovino s slovenskim učnim jezikom «Ivan Cankar» se pridružuje protestu profesorskega zbora od 10. oktobra, protestu zavodskega sveta od 13. oktobra 1978 ter pismoma Sindikata slovenskih šolnikov zaradi neprimernega načina odstranitve prof. Albina Sirka, uglednega in sposobnega šolnika z mesta poverjenega ravnatelja omenjenega zavoda ter zahtevajo od pristojnih oblasti utemeljeno pismeno pojasnilo v zvezi z navedeno odstranitvijo.

Volitve v doberdobskem šolskem okolišu

V doberdobskem šolskem okolišu je bila udeležba staršev na nedeljskih volitvah v medrazredne svete 88,43 od sto, učiteljev pa 88,46 od sto. Učitelji so sicer avtomatično člani medrazrednih svetov, voliti pa so morali enega svojega zastopnika v okoliški šolski svet. Izvoljena je bila učiteljica Almira Vescovi.

V medrazredne svete pa so bili izvoljeni naslednji starši:

Doberdob: 1. razred, Branka Koren; 2. razred, Antonija Znidarčič; 3. razred, Benjamin Jarc; 4. razred, Mario Laković; 5. razred, Marija Tomšič.

Jamlje - Dol: 1. razred, Marija Radetič roj. Muccig; 2. razred Anna Nacini roj. Frandolič; 3. razred, Ljudmila Croselli roj. Pahor; 4. razred Otavija Pacor roj. Zullich; 5. razred, Darij Leghissa.

Sovodnje: 1. razred, Vilma Butkovič; 2. razred, Mirka Petejan; 3. razred, Ljudmila Florenin; 4. razred, Marija Gulin; 5. razred, Lucijan Fajt.

Rupa: 1. in 2. razred, Laura Sussi; 3. razred, Metoda Tomšič; 4. razred, Lidija Devetak; 5. razred: ker sta Jurij Pahor in Drago Cijan dobila enako število glasov morajo ugotoviti kdo je starejši.

Vrh: 1., 2. in 3. razred Dominik Juren; 4. in 5. razred Lidija Lorenzini.

Na Vrhu pokopali Andreja Vižintina

Pred dnevi so na Vrhu pospremili k zadnjemu počitku Andreja Vižintina, Kršolinovega po domače. Rodil se je na Vrhu pred 76. leti, na Vrhu si je poiskal življenjsko družico, Marijo Jurnovo, s katero se je leta 1925 poročil.

V letih po prvi svetovni vojni, ko je bilo treba obnoviti porušene domove, ko je bilo treba na novo urediti opustošene njive, je bilo treba poprijeti za vsako delo, iz katerega bi bilo mogoče iztržiti kakšno lirico. Tako se je Andrej lotil zbiranja in odkupovanja starega železa, svinca in drugega vojnega materiala, ki ga je v tistih časih bilo več kakor na pretek.

V domu na Briščah se je Kršolinovim rodilo 7 otrok, od katerih je pet še živih: štiri hčere in sin Mario, ki se je zelo mlad vključil v narodnoosvobodilno borbo. Udeležil se je znane «goriške fronte», septembra 1943 ter je bil hudo ranjen.

Tiste dni so Nemci odpeljali v taborišče tudi Andreja Vižintina, vendar to ni zlomilo ostalih družinskih članov, da ne bi še naprej pomagali in z vsem srcem sodelovali s partizani. Tako je Marija Jurnova, pokojnikova žena, nič kolikokrat z volovsko vprego vozila živež za partizanske enote. Iz taborišča se je Andrej vrnil šele avgusta 1945, vendar za družino še ni bilo konca hudih preizkušenj. Samo nekaj let zatem je Kršulinovim pogorela hiša, v nesreči pa je izgubil življenje tudi 15-letni sin, ki ga niso uspeli rešiti iz plamenov in je živ zgorel.

Težka leta taborišča in hude preizkušnje pa so, hočeš nočeš, zapustile resne posledice v Andrejevem zdravju.

ZARADI DOMNEVNIH ODSOTNOSTI ODVETNIKOV-PROFESORJEV NA ŠOLAH

Tožilec predlaga oprostitev Battella zahteva pa obsodbo odvetnika Bernota

Zaradi amnestije naj se ne postopa proti ravnateljici Bonnesso-vi in dvema zdravnikoma - Proces se bo nadaljeval v ponedeljek

O dogodkih, ki so se pripetili v maju leta 1974 in ki so že takrat imeli odmev v dvoranI porotnega sodišča v Trstu, ko je tekla razprava proti «krivcem za atentat na karabinjerje pri Petovljah», je bil včeraj govor na razpravi pred goriškim sodiščem.

Tokrat so se na zatožni klopi kot obtoženci znašli odvetnika Nereo Battello in Livio Bernot, ravnateljica prof. Juana Bonnes - Valentinuzzi, zdravniki dr. Adalberto De Gressi, dr. Bruno Gregorig in dr. Lucio Orel. Ker je dr. Orel umrl, so ga črtali s seznama obtožencev.

Odvetnika Battello in Bernot sta bila med zagovorniki sedmerice obtožencev na petoveljskem procesu, ki je trajal skoraj dva meseca in pol pred tržaškim porotnim sodiščem. Večkrat sta bila prisotna na takratnem procesu v krogu številnega kolegija branilcev. Na takratnem procesu se je od vsega začetka zdelo, da so preiskovalci zbrali na račun znane sedmeri obilo obtežilnih dokazov. Zaradi uspešnosti obrambe pa je kmalu postalo jasno, da so vse obtožbe neosnovane in da ne temeljijo na dokazih.

Da je bilo tako, se je dokazalo z oprostilno razsodbo, s potrditvijo iste razsodbe na prizivnem procesu in zatem še z razveljavitvijo preiskave in novim sodnim postopkom proti preiskovalnim sodnikom, državnemu pravdniku in karabinjerskim oficirjem. Vsi so namreč obtoženi, da so nezakonito vodili takratno preiskavo: proces proti njim bo konec decembra v Benetkah.

Zaradi «nepredvidenega» poteka dogodkov na takratnem procesu sta nekega dne odvetnika Battello in Bernot na razpravi povedala, da se proti njima izvaja ustrahovanje. Oba sta namreč poučevala na goriških italijanskih srednjih šolah in med procesom so karabinjerji pregledali šolske registre, da bi ugotovili, kako je registriranA njuna odsotnost v šolah v času, ko izvajata svoj odvetniški posel na tržaškem porotnem sodišču. Stvar je takrat navzven utihnila, sodna oblast pa je počasi nadaljevala s preiskavo.

Tako smo prišli do včerajšnjega procesa. Odvetnik Bernot je obtožen, da je prinesel v šolo zdravniška spričevala in tako je opravičil svojo odsotnost in šel na tržaški proces. Odvetnik Battello pa je obtožen, da se je v nekaj primerih vpisal v razredni register kot prisoten, dejansko pa ga ni bilo v šoli, ker je bil istočasno v Trstu. Battellova ravnateljica prof. Bonnesova je obtožena, da je opravičila te podpise, zdravnik dr. De Grassi je obtožen, da je izstavil lažno zdravniško spričevalo odvetniku Bernotu, zdravnika dr. Orel in dr. Gregorig pa, da sta to utemeljitev kot občinska zdravnika tudi potrdila.

Obtožencev včeraj ni bilo, ker so bili zadržani drugje. Prisoten je bil na zatožni klopi le takratni občinski, danes pokrajinski zdravnik dr. Bruno Gregorig. Številno zastopstvo branilcev, od odvetnika Le Luce in Bricole, ki branita Battella (odv. Smuraglia ni bil prisoten, ker je član sodnega zbora na procesu Lockheed) do Lina Commanda, ki brani Bernota (odv. Loris Fortuna je včeraj predsedoval parlametarni komisiji v Rimu, zato je bil odsoten) in še do odvetnikov Cesareja in Gianluigija Devetaga, ki zagovarjata dr. Gregoriga, odv. Ennia Pascolija, ki brani dr. De Gressija in odv. Bussinellija, ki brani Bonnesovo.

Sodni zbor (predsednik dr. Costa, stranska sodnika dr. Mancuso in dr. Succi, javni tožilec dr. Grieco) je že od vsega začetka zavrnil vse zahteve branilcev. Najprej zahtevo po odložitvi procesa, ker manjkajo zadržani branilci, zatem pa še zahtevo, ki so jo postavili odv. De Luca in drugi o umestnosti, da se proces ne vrši v Gorici, kajti tukajšnji sodniki so vezani, hočeš nočeš, na takratne dogodke in tudi, ker je takrat predsednik sodišča dr. Costa podpisal solidarnostno izjavo s preiskovalci, ki so jih zagovorniki na petoveljskem procesu obtožili. Takoj se je pokazalo vzdušje na procesu in tudi kasneje, ko so branilci in državni pravdnik postavili vrsto drugih zahtev, je sodišče sprejelo le zahtevo državnega pravdnika Griecove, ki je zahtevala, da se ugotovi s pričevanjem ravnatelja goriškega avtokluba, če je bila zares v maju 1974 bolna žena odvetnika Bernota, ki je zaposlena v avtoklubu. Odvetnik Bernot je namreč zahteval dopust na šoli, češ da mora pomagati bolni ženi.

Po dolgih proceduralnih spopadih se je pričelo zasliševanje prič. Dr. Gregorig je potrdil, da je imel odv. Bernot motnje na hrbtenici, kar dokazujejo tudi izvidi rentgenskih pregledov. Odv. Bernot je namreč bolan že vrsto let, kar dokazujejo tudi številni pregledi in bolovanja v bolnišnicah pred in po letu 1974.

Pri zaslišavanjih ravnateljev zavoda Galileis in ženskega profesionalnega zavoda, kjer je poučeval Bernot in zavoda Enrico Fermi, kjer je poučeval Battello, se je izvedelo, da sta oba profesorja — odvetnika zaprosila in tudi dobila v času petoveljskega procesa nekaj dni neplačanega dopusta, da pa sta bila še večkrat odsotna. Ravnatelji so tudi povedali, da je običaj, da prihaja do spremembe urnikov in obojestranske menjave profesorjev. To seveda v večini primerov s privoljenjem ravnatelja. Zgodilo pa se je tudi, da so profesorji podpisali prisotnost na šoli, v tistem času pa jih dejansko ni bilo.

Prav na tem temelji obtožnica, češ, da sta omenjena profesorja osleparila državo, za sicer malenkostno vsoto, s tem, da sta dobila plačo, tudi če nista bila na delovnem mestu. Med pričami sta bila tudi kronista tržaškega «Piccola» Miranda Cociancic - Rotteri in «Messaggera Veneta» Sergio Quadranti. Sodniki so hoteli vedeti, če sta bila Bernot in Battello stalno prisotna na procesu. Medtem, ko je Rotterijeva dejala, da se tega ne spominja, je Quadranti dejal, da ni bil

(Nadaljevanje na zadnji strani)

PO SKLEPU ZVEZE OBRTNIKOV

Od včeraj v frizerskih salonih višje cene za vse storitve

Vse se je v letu dni podražilo - V Gorici dela okrog 50 frizerjev

Naše žene in dekleta morajo od včeraj globlje seči v mošnjiček če hočejo na obisk k frizerju. Mojstri glavnikov in fena, ki so združeni v goriški zvezi obrtnikov, so se sestali že prejšnji teden in ugotovili, da storitvene cene nezadržno rastejo in so zato sklenili pridružiti se temu procesu ter dvigniti cene svojih storitev. Njihovi kolegi v Gradišču so to napravili že pred tednom dni. Do poviška prihaja v Gorici po letu dni od zadnjega in kar je najbolj važno, prihaja prav na predvečer božičnih in novoletnih praznikov ko postane za vse pripadnice ženskega spola nujen obisk pri frizerju.

Za umivanje kratkih las bo treba odslej odšteti 1.500 lir, za enako opravilo pri dolgih laseh pa 2.500 lir. Barvanje las bo stalo 10.000 lir, trajna bo stala 11.000 lir. Omenili smo le nekaj cen ker gre za izredno specializirana opravila. Gre približno za dvajsetodstotno povišanje vseh storitev.

Frizerjev je v Gorici nekaj manj kot petdeset in vsi imajo polne roke dela. Razkropljeni so v vseh predmestjih, večina pa jih je osredotočenih v mestnem središču. Po njihovem mnenju je podražitev seveda utemeljena, ker so se v letu dni podražili osnovni lepotilni proizvodi, elektrika, plače osebja, najemnine, itd. Za leto dni bodo najbrž veljale te cene, pred koncem prihodnjega leta pa se bodo spet usedli za mizo in vzeli v pretres takratni položaj.

Tudi vojaki nasprotujejo vojaškim vajam v Krminu

Zadeva v zvezi z vojaškimi vajami v kraju Ca' delle Vallade, za Krminsko goro, še zdaleč ni rešena. Poleg nasprotovanja s strani celotne občinske skupnosti v Krminu, poleg svojevrstne protestne akcije odbora za varstvo okolja, ki je v ponedeljek vnovič zasedel strelišče, a so orožniki vnovič s silo odstranili njegove pripadnike, so svoje mnenje zdaj povedali tudi vojaki.

V daljšem tiskovnem poročilu, ki ga je izdala skupina vojakov iz enote, ki je prejšnje dni opravila vojaške vaje na osporavanem strelišču, je rečeno, da je nesmiselno tako neumno zapravljati denar za vaje, ki so same sebi namen. Vojaki izražajo tudi solidarnost s skupino, ki je prejšnje dni zasedla strelišče.

Komunistična interpelacija v goriškem občinskem svetu

Občinski svetovalec v Gorici, Boris Coceani, izvoljen na listi KPI, je županu naslovil pismeno vprašanje v zvezi z delom mednarodne komisije, ki se ukvarja z vprašanjem odprtja mejnega prehoda v Gabrijelovi ulici.

Komunistični svetovalec želi vedeti, če je komisija razpravljala o vključitvi v načrt del tudi prekritje struge potoka Korna.

Proslava okt. revolucije v sekciji KPI «Špacapan»

Oktobrsko revolucijo je Fulvio Bergomas proslavil v sekciji KPI «A. Špacapan» v Gorici. Poleg opisa takratnih dogodkov se je govornik dotaknil sedanjega političnega položaja v državi. Tajnik sekcije arh. Busolini pa se je spomnil 40-letnice smrti španskega borca Antona Špacapana, po katerem je poimenovana omenjena sekcija.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna Alla Salute, Ul. C. Cosulich 117, tel. 72-480.

DRUGE VESTI NA ZADNJI STRANI

Prireditve

Ženski iniciativni odbor za Goriško priredi drevi, ob 20.30 v klubu Simon Gregorčič v Gorici, predavanje ginekologa dr. Renata Pušnarja.

Slovensko planinsko društvo vabi jutri, ob 20.30, na planinski večer, ki bo v klubu Simon Gregorčič v Gorici. Predvajali bodo barvne diapozitive in kratkometražne filme iz društvenega delovanja. Vabljeni člani in prijatelji.

SKAD - Gorica vabi jutri, 23. novembra, na svoj redni občni zbor. Prvo sklicanje bo ob 20.30 v mali dvorani Katoliškega doma.

Prispevki

N. N. iz Sovodenj daruje za Sovodenjski nonet 10.000 lir.

Namesto cvetja na grob Dore Bačar, darujeta družini Monti in Drago 20.000 lir za Društvo krvodajalcev v Sovodnjah.

Kino

Gorica

CORSO 17.00—22.00 «Vees, lo sciame che uccide», H. Bucholtz in B. Johnson. Barvni film.
VERDI 14.00—22.00 «Grease» (Brillantina). J. Travolta in Olivia Newton - John.

Tržič

PRINCIPE 19.00 «Gesù di Nazareth».
EXCELSIOR 16.30—22.00 «Tenente Colombo in concerto con delitto».

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.00—20.00 «Buch Cassidy in Kid». Ameriški film.
SVOBODA 18.00—20.00 «Rocky». Ameriški film.
DESKLE 19.30 «Velika gneča». Italijanski film.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Tavasani, Korzo Italija 10, tel. 25-76.

V SMISLU NAGLEGA ODPIRANJA V SVET

Na Kitajskem si Američani tako rekoč podajajo kljuke

Pogodba za milijardno izmenjavo - Vrsta hotelov «ameriškega tipa» v vrednosti pol milijarde dolarjev - Ameriška tehnologija za nafto in rudo

PEKING — V tekmi za sicer siromašen vendar pa zelo obsežen trg, ki ga predstavlja 900-milijonski «ljudski ocean» LR Kitajska, so, kot kaže, zasedle prvo mesto ZDA. Res je sicer, da na ogromni kitajski trg rinejo tudi nekatere evropske države, res je tudi, da je bil pred nedavnim sklenjen v Tokiu sporazum o medsebojnem ekonomskem sodelovanju med industrijsko razvito državo Japonsko in naglo se razvijajočo Kitajsko, toda kaže, da bo pri naglem razvoju Kitajske še največ besede imel severno ameriški velikan, tajti ameriški vodilni ljudje si v Pekingu tako tekoč podajajo ključe, saj se tu pogosto srečujejo med seboj politični voditelji in poslovni ljudje, celo ministri.

Sicer pa so Američani, za katere bi ne mogli trditi, da so kdove kako vljudni diplomati, ubrali na Kitajskem povsem drugačno taktiko in so v svojem političnem izražanju zelo «delikatni», «neizmerno vljudni», celo «uglajeni», kot se je izrazil neki kitajski visokj funkcionar. To pa ima svoje posledice, ki bodo prišle do izraza šele v bodočnosti.

Samo v letošnjem novembru sta bila na Kitajskem na poslovnem obisku dva člana ameriške vlade in sicer ameriški minister za energijo Schlesinger ter minister za kmetijstvo Bergland. In oba visoka funkcionarja sta se po obisku vrnila v Washington s pogodbami o velikih kitajskih naročilih v ZDA, pa čeprav je v nekaterih primerih šlo bolj za okvirne načrte in ne za konkretne pogodbe, vendar pa v vseh primerih za zagotovila, ki veljajo stotine milijonov dolarjev, vsekakor nad 1 milijardo dolarjev, kar je dvakrat več, kot je LR Kitajska kupila lani v ZDA.

Res je, del te velike vsote bo šel za nakup žita v ZDA, toda z druge strani so se Američani in Kitajci dogovorili, da bo Amerika dobavila Kitajski veliko strojev, strojne opreme in razne druge tehnologije. Po izjavah, ki jih je ameriški minister za energetiko dal ob svoji vrnitvi v Washington, se Kitajci «močno zanimajo» za ameriško tehnologijo. To je tudi povsem razumljivo. Po najnovejših ugotovitvah kitajskih geologov razpolaga Kitajska z doslej neslutenimi količinami premoga in nafte. Toda za eksploatacijo tega je potrebna moderna tehnologija, ki je Kitajska nima. Res je sicer, da so na nekaterih kitajskih naftnih področjih uvedli dobro domačo tehnologijo, ki pa ni kdove kako učinkovita. Če pa hoče Kitajska izkoristiti svoj «naftni trenutek», to se pravi to veliko bogastvo v trenutku energetske krize, potrebuje novo, učinkovito tehnologijo. Ker hkrati namerava svojo domačo energetiko razvijati prvenstveno na premogu, potrebuje prav tako sodobno tehnologijo za to dejavnost.

Kitajska nadalje razpolaga z velikimi, hidroenergetskimi zmogljivostmi, toda znano je, da so te zmogljivosti še skoraj povsem neizkoriščene, saj pride na Kitajskem komaj kakih 200 kWh električne energije na prebivalca na leto, kar je skrajno malo.

Zato je na Kitajskem že več ameriških družb, ki proučujejo možnosti, kako izkoristiti kitajska bogastva v premogu, nafti in v vodnih tokovih. Posebno se ameriške petrolejske družbe zanimajo za to, kako bi začele eksploatirati tista naftna bogastva, ki so v bližini obale, v bližini morja, da bi bil lažji in cenejši prevoz «črnega zlata» od izvoza do potrošnika, da bi torej ne bilo treba postavljati po obsežni Kitajskih naftovodov.

Pa ne le da je na Kitajskem več ameriških delovnih skupin, tudi kitajske oblasti so poslale v ZDA veliko svojih tehnikov in strokovnjakov, da se v Ameriki usposobijo za delo doma. V ZDA pa so odpotovali tudi nekateri kitajski visoki strokovnjaki, da bi preučili možnost uvajanja ameriške tehnologije na Kitajskem. Posebno se kitajski strokovnjaki zanimajo za ameriške izkušnje pri gradnji velikih jezov ter pri izkoriščanju vodnih tokov za prevoz tovorov po kitajskih rekah. Sploh se Kitajci močno zanimajo za ameriške izkušnje pri izkoriščanju vodnih tokov.

Ameriški minister za kmetijstvo Bergland pa je po vrnitvi iz Kitajske rekel, da «Kitajska bo postala redni in pomembni kupec ameriške ga žita, bombaža in nekaterih drugih pridelkov, pa tudi ameriških kmetijskih strojev».

LR Kitajska je kupila letos v ZDA nekaj nad 4 milijone ton pšenice in koruze, nadalje več kot 300 tisoč bal bombaža.

Na nedavnem sejmu v Kantonu so ameriška podjetja zabeležila nepričakovan uspeh, saj so sklenila s Kitajci pogodb v vrednosti 150 milijonov dolarjev, kar je bilo prav gotovo dvakrat več kot so računali. Poleg tega pa so sklenili pogodbo za gradnjo cele vrste hotelov v nekaterih kitajskih mestih. Gre za gradnjo hotelov «ameriškega tipa» v skupni vrednosti obilne pol milijarde dolarjev.

V prihodnjih dneh bo prispela v Washington uradna kitajska delegacija ki se bo z ameriškimi poslovnimi ljudmi pogajala za nakup ameriškega telekomunikacijskega satelita. Seveda bodo pri tem sodelovali tudi ameriški visoki državni funkcionarji, saj gre za nakup, ki ga ne moremo vključiti med običajne nakupe. Tudi finančna plat tega nakupa ni preprosta, saj umetni satelit in njegova «postavitev» na določeno mesto v vesolju zahteva velika finančna sredstva in po mnenju nekaterih bo moral tu Washington nekoliko popustiti, da bi s tem omogočil Kitajski lažjo povezavo s svetom, hkrati pa «koristil komercialnim interesom ZDA, interesom, ki bodo prišli do izraza tudi na drugih področjih blagovne in finančne izmenjave», kot je bilo rečeno ob objavi vesti ob tem poslovno - političnem srečanju.

V zadnjem času je Washington na tem področju napravil več korakov, ki posredno ali celo neposredno dokazujejo Pekingu, da so ZDA pripravljene tudi na kak večji korak, na kako nadaljnjo potezo, da bi se odstranile ali vsaj ublažile vse ovire, ki so na poti k normalizaciji odnosov med dvema deželama. Ko ZDA spreminjajo svojo politiko do Pekinga, hkrati «sporočajo» kitajski vladi, da ne bodo na noben način ovirale njenih odnosov do Velike Britanije, Francije, Zahodne Nemčije ali Italije, celo ne v primeru, če bi Kitajska hotela od teh dežel kupiti orožje. Ker spadajo te dežele v okvir Atlantske zveze, so se morale ravnati po določenih normah koordinacijskega odbora zahodne vojaške zveze, ki so kontrolirale sleherni izvoz orožja kamorkoli v svet, seveda še posebno v dežele, ki jih poveljstvo Atlantske zveze smatra za svoje potencialne sovražnike.

Kakor vidimo, se LR Kitajska zelo naglo odpira v svet. Sicer smo že nekajkrat ugotovili, da ubira Kitajska povsem drugačno politiko do ostalega sveta kot je bilo v praksi v prvih letih po revoluciji, toda nihče bi si ne bil mogel zamisliti, da bo to odpiranje šlo tako naglo in v tej smeri. Toda Kitajska je drago plačala «avtarhijo», ki so jo začeli uvajati pred obilnim desetletjem in če je mogočni Kitajski zid na neki način simbol Kitajcev, se sodobna Kitajska noče obdati s pregrado, ki bi jo ločila od ostalega sveta.

OB 25-LETNICI SMRTI

Slovenski javni delavec in politik Etbin Kristan

Eden od vodilnih ljudi Jugoslovanske socialdemokratske stranke, kateri je pripadal tudi Ivan Cankar - Ustanovitelj «Rdečega prapora»

Na začetku prejšnjega stoletja je v Trstu delovalo več pomembnejših predstavnikov slovenskega kulturnega in političnega življenja. Med temi je treba omeniti Etbina Kristana, politika in literata, ki je nekaj let živel in deloval v našem mestu.

Kristan se je rodil v Ljubljani 15. aprila 1867 kot sin trgovskega potnika. Gimnazijo je obiskoval v Ljubljani in v Zagrebu, častniško šolo pa na Dunaju. V vojski je napredoval do nadporočnika, nato pa se je odrekel službi in se posvetil časnikarstvu. Najprej je bil novinar v Zagrebu, nato pa na Dunaju, kjer se je seznanil s socialnimi razmerami delavcev.

Leta 1896 je bila ustanovljena Jugoslovanska socialdemokratska stranka in Kristan se je od vsega začetka vključil v njeno vodstvo. Postal je njen organizator in ideolog. V takratnem političnem življenju je vladala precejšnja omrtvelost. Klerikalna in liberalna stranka sta si bili že tako podobni, da je bila po Cankarjevem mnenju liberalna stranka za slovenski narod nevarnejša od armade «kaplanov-agitatorjev». Zato je socialdemokratska stranka predstavljala rešitev iz teh razmer. In res je vnesla nekaj novega v jugoslovansko in tudi v slovensko narodno vprašanje. Leta 1910 je združila balkanske narode v protinemški blok, obenem so njeni predstavniki na Slovenskem zahtevali rešitev narodnega vprašanja, vendar so živeli od utvare, da je narodno vprašanje samo kulturno vprašanje, ki se lahko reši s kulturno avtonomijo.

Tudi za Kristana je nova stranka pomenila pritok novih idej in možnost za nastanek nove družbene ureditve. Leta 1907 je Kristanu uspelo pritegniti v politični boj tudi Cankarja in skupno sta kandidirala za državni zbor na socialnodemokratski listi. Vendar sta se že leta 1909 razšla. Kristan se je takrat izrekel za tivolsko resolucijo in za jugoslovanski integralizem, t.j. za jugoslovansko enotnost jezika, pisave in kulture. Kot novoilirec je bil pripravljen žrtvovati slovensko kulturo enotni kulturi, kar je nasprotovalo Cankarjevi zahtevi po samostojnosti slovenske kulture, ki naj bi prav v novi državi našla pogoje za svoj razvoj.

Kristanovo stališče je bilo nedvomno zrcalo tedanje miselnosti, čeprav nam je danes težko razumljivo. Kljub temu je razvil nekaj pozitivnih misli v zvezi s socializmom. Razčlenil je stanje slovenskega naroda in nevarnost, ki mu preti s strani klerikalne stranke. Slednja sloni predvsem na neomikani množici, ker se ji ta ne more upirati v svoji nevednosti. Pomanjkljiv šolski sistem pa koristi tudi kapitalistični družbi in njenim namenom. V svoji brošuri Narodno vprašanje in Slovenci Kristan se je tako izrazil: «Privatnokapitalistična lastnina je največja sovražnica ljudske omike». Edina možna rešitev je socializem, ker ustreza proletarskemu značaju slovenskega naroda. Kristan namreč piše: «Če propade slovenski proletariat, propade slovenski narod, kajti izven proletariata ni slovenskega naroda».

Te svoje misli je Kristan objavil v agitacijskih in programatičnih brošurah, ko je sodeloval pri časopisu «Naprej». Še prej je v Trstu sodeloval pri listu «Delavec», ustanovil in urejal je «Rdeči prapor», glasilo Jugoslovanske socialdemokratske stranke. «Rdeči prapor» se je leta 1911 preimenoval v «Zarjo» in Kristan ga je urejal do svojega odhoda v ZDA.

V svojih ameriških letih je Kristan nadaljeval s časnikarstvom. Urejal je časopis «Proletarec», pozneje pa je leta 1922 prevzel uredništvo revije «Cankarjev glasnik». Obenem je še vedno spremljal dogajanje v domovini. Odklonil je krfsko deklaracijo in se opredelil za republiko. V imenu Slovenskega republičanskega združenja je izdal chicaško izjavo, s katero je postavil zahtevo po federativni ureditvi.

Po vojni se je vrnil v Jugoslavijo in je bil izvoljen za poslanca v ustavodajno skupščino. Po sprejetju Vidovdanske ustave leta 1921 se je zopet izrekel za republiško ureditev. Zato se je moral vrniti v Ameriko. Leta 1951 je na povabilo jugoslovanskih oblasti obiskal domovino. Obisk se je zavlekel in Kristan je umrl v Ljubljani 21. novembra 1953.

Tako je točno pred petindvajsetimi leti umrl mož, ki se je vse življenje aktivno ukvarjal s slovensko politiko in ki je znal s svojim izredno razvitim intelektualizmom prodreti v probleme slovenskega naroda in je brez pridržkov priznaval gospodarsko in kulturno stanje Slovenije na začetku stoletja. Poleg političnega udejstvovanja pa je Kristan gojil tudi literaturo. Pisal je verze in prozo. V prozi je bil glasnik naturalizma. Njegovi prozni teksti so najprej psihološko filozofsko naravnani, v ameriških letih pa prevzamejo predvsem socialno političen značaj. Pisal je tudi družbeno angažirane drame, v katerih napoveduje socialistične odnose.

Nedvomno pa je Kristan pomembnejši kot politik, ker je bilo literarno ustvarjanje zanj le obrobna dejavnost in ker ga je pri ustvarjanju omejeval tisti intelektualizem, ki mu je tako dobro služil pri politični analizi.

L.R.

ŽE VEČ LET MU JE ODPOVEDOVALO SRCE

Predsinočnjim je odložil paleto italijanski umetnik De Chirico

Dočakal je lepo starost: 90 let - Letos julija ga je sprejel predsednik republike - Dolga in plodna življenjska pot - Pogreb bo danes ob pol dvanajstih

RIM — Zelo pogosto se je dogajalo in se tudi še dogaja, da kakega umetnika tudi velikega mojstra «odkrijejo» šele po njegovi smrti. Za italijanskega umetnika Giorgia De Chirica pa velja povsem obratna ugotovitev. Že pred nekaj desetletji, torej v dobi njegove velike ustvarjalnosti je ta veliki mojster prešel že v zgodovino italijanske likovnosti, kajti bil je in je svetovno priznana veličina, o katerem so se pisale razprave in študije, kot bi šlo za človeka, ki je že vse povedal. Pravzaprav je res, da Giorgio De Chirico zadnja leta ni več veliko ustvarjal, posebno ne zadnji dve leti, ko je močno bolehal in ko se je moral ukvarjati tudi z dokaj nenavadnimi problemi, z dokazovanjem, katera dela so njegova in katera so potvorjena, kajti veliko njegovih dragocenih umotvorov so skušali ponarediti in jih prodajati kot bi bila njegova.

Veliko se je o Giorgiu De Chiricu govorilo in pisalo letos sredi poletja, ko ga je doletela največja čast, da ga je ob njegovi devetdesetletnici sprejel sam predsednik republike. Včeraj pa se je po vsej Italiji razširila vest, da je v ponedeljek pozno zvečer podlegel bolezni in sicer v rimski bolnišnici Mater Dei, kjer se je zadnje čase zdravil. Podlegel je srčni kapi in ledvičnim okvaram. Bil je star 90 let.

Giorgio De Chirico se je rodil 10. julija 1888 v kraju Volos v Grčiji, vendar kot otrok italijanskih staršev, saj sta bila njegov oče iz Palerma, mati pa iz Genove. Tudi njegov brat Alberto, ki je prevzel psevdonim Alberto Savinio, je bil umetnik, slikar in pisatelj, a je umrl že leta 1952 še razmeroma mlad. Čeprav uveljavljen umetnik Alberto Savinio ni nikoli dosegel ravni in slovesa svojega tri leta starejšega brata Giorgia.

Giorgio De Chirico je začel svoje šolanje v Atenah, vendar je svojo strokovno izobrazbo dobil v Muenchenu na Bavarskem, kjer je študiral od 1906 do 1909. Tu se je umetniško in tudi filozofsko izpopolnjeval pod vplivom tedanjih velikih mojstrov kot sta bila Boecklin in Weininger, ki pa sta dala De Chiricu le nekakšno osnovo, sam pa je iz lastnih sil ubiral svojo pot in skušal že pri 23 letih najti «globoki smisel stvari», kar je postalo nekakšna njegova norma za vse življenje, norma, ki ji je posvečal tudi v poznejših letih vso svojo umsko sposobnost, tako da je «prebolel» «fauvizem» in «kubizem», ki sta se tedaj uveljavljala, ko je on preživljal nekaj let v Parizu na izpopolnjevanju.

Sicer pa je vse te «novotarije» De Chirico sprejemal, le da jih je, če se smemo izraziti, «prebavljal», «presnavljal», ali če hočemo «prefiltriral», tako da so vsi ti vplivi postajali strogo osebni, saj smo rekli, da je vedno in povsod v svojem ustvarjanju in v svoji ustvarjalnosti nasploh iskal «globoki smisel stvari». In v tem vzdušju, v tem razpoloženju ob močni osebnosti, kakršen je bil, se je rodila njegova — «metafizika».

«Metafizika» je izraz, ki ga je svoji umetnostni izraznosti dal sam De Chirico, ki je tudi podčrtal, da je nastala iz že omenjenega iskanja «globokega smisla stvari» ter iz strnjevanja razvojne dialektike, racionalnosti, pa tudi tujih vplivov v neki enoten koncept, ki je resnično njegov, izključno njegov. Vsaj v začetku, saj so pozneje mnogi skušali velikega mojstra posnemati, a se je vsako posnemanje izjalovilo, saj je bil Giorgio De Chirico enkraten in lahko rečemo celo v tem smislu in stilu edinstven.

Seveda se Giorgio De Chirico kljub svoji izvirnosti in kljub svoji veličini, ki jo je kazal že v razmeroma mladih letih, ni pri tem ustavil, pač pa je svojo umetnost, ali točneje svoj stil izpopolnjeval in tako ga dobimo v krogu likovnega stila, ki ga poznamo pod imenom, surrealizem.

Smo sicer še v dobi prve svetovne vojne, toda njegovi umotvori, ki spadajo še vedno v okvir metafizike, predstavljajo vrhunec njegove ustvarjalnosti. Gre za slovite «manekene» brez oči, oziroma brez pogleda, gre za njegove arhitektonske kompozicije, za njegove trge, oziroma ulice, ki so skoraj vedno ali izključno prazne, brez «žive duše na ulici».

S koncem prve svetovne vojne se konča ta De Chiricova doba in se začne nekje konec leta 1919 njegovo vračanje k naturalizmu, k «obrti starih mojstrov», kot je to svoje «vračanje» sam De Chirico označil. In smo tedaj v dobi njegovih portretov ali bolje njegovih avtoportretov, saj ga menda ni slikarja na svetu, ki bi bil napravil toliko avtoportretov, kot jih je Giorgio De Chirico. Nekateri zlobni jeziki so v zvezi s tem tudi rekli, da se je Giorgio De Chirico «imel zelo rad», kajti «slikal se je v najrazličnejših vlogah, v čudovitih kostumih, v oklepih, v plemiških opravah, torej vedno kot nekaj vzvišenega iznad množice». In je pri tem vedno poudarjal tiste svoje poteze, ki so ga označevale kot markantno osebnost.

Giorgio De Chirico pa se ni omejeval le na paleto in čopič, torej na slikarstvo, pač pa je tudi pisal in je obravnaval velike mojstre kot so Raffaello, Poussin, Coubert in druge, leta 1930 pa je napisal tudi roman z naslovom «Hebdomeros», katerega glavni junak je pravzaprav on sam, pa čeprav v prenesenem smislu.

Zanimiva je tudi njegova publikacija «Spomini», ki je izšla ob koncu druge svetovne vojne, toda pustimo njegova literarna izživljanja, saj je Giorgio De Chirico prvenstveno likovni umetnik in spada v vrsto najbolj znanih imen ne le na italijanskem področju, pač pa že v evropskih merilih. Sicer pa se je družil s Carraiem in De Pisisom in tudi z Giorgiom Morandijem, bil je prijatelj velikega Picassa pa tudi Jeana Cocteauja, španskega slikarja Dalija in mnogih drugih, kar pa je tudi razumljivo, saj se je že v mladih letih povzpel visoko na lestvici velikih mojstrov, v dolgem življenju 90 let pa je mogel zbrati okoli sebe veliko pomembnih ljudi in prijateljev tudi med najbolj slovitimi imeni, saj je nekdo dobro zapisal, da «Giorgio De Chirico ni italijanski slikar, pač pa del evropske kulture».

Kot smo že rekli, se je v zadnjih letih veliko ukvarjal z uveljavljanjem svojih mojstrovin, ki so jih ponarejali, hkrati pa tudi s svojim šibkim zdravjem, posebno po napadu, ki ga je imel pred dvema letoma. Velikega italijanskega mojstra bodo pokopali danes ob 11.30.

Smrt tolikšnega umetnika je odjeknila po vsem svetu, seveda predvsem doma, v Italiji in to med umetnikovimi znanci in še posebej med umetnostnimi strokovnjaki in kritiki. Ne bomo navajali tega, kar so rekli vsi strokovnjaki in se bomo omejili le na mnenja dveh. Rimski župan in znani umetnostni zgodovinar Carlo Giulio Argan je brž, ko je zvedel za smrt Giorgia De Chirica, izjavil dopisniku agencije ANSA naslednje:

«Smrt Giorgia De Chirica predstavlja konec neke dobe v italijanski umetnosti, predvsem tistega obdobja, v katerem so bile avantgardne težnje v medsebojnem nasprotstvu. Umetnost Giorgia De Chirica je bila po mojem še najbolj posrečena v dobi med 1910. in 1930. letom, torej v tisti dobi, ko v bistvu ni bila neki avantgardni pojav v osnovnem smislu besede, pač pa ko je predstavljala poskus uresničenja določene umetnosti izven časovnih okoliščin, ki so kazale težnje po avantgardi. Bila je to umetnost, ki je hkrati težila naprej in hkrati odklanjala vsako obnovo. V tistem razdobju je umetnost De Chirica predstavljala prestižno dejstvo, morda največje obdobje ne samo v italijanski umetnosti, pač pa celo v tedanji kulturi Evrope».

Redni profesor za umetnostno zgodovino na rimski univerzi Maurizio Calvesi pa je v zvezi s smrtjo Giorgia De Chirica med drugim rekel takole:

«Po mojem mnenju je bil De Chirico eden dveh, kvečjemu treh največjih slikarjev našega stoletja, kajti odprl je na umetniškem področju nove dimenzije, dimenzije drzne fantastike, ki je šla vse do protislovja. De Chirico je to svoje zanikanje «smisla sveta» speljal vse do zadnjih meja, seveda v svojih umetniških delih».

Domača kulturna dogajanja

V soboto je v Boljuncu, v gledališču «F. Prešeren» nastopil pevski zbor SKUD «Svoboda» iz Kočevja (gornja slika). Dan prej, v petek, 17. novembra, pa je imelo občni zbor PD «Rdeča zvezda» v Saležu

RADIO TELEVIZIJA

ITALIJANSKA TV
Prvi kanal

12.30 Argumenti
13.00 *Klasična romantika v evropskem slikarstvu William Turner*
13.25 Vremenska slika
13.30 DNEVNIK *Danes v parlamentu*
14.10 Jezik za vsakogar: *Francoščina*
17.00 *Vlakec*, glasbena igra
17.25 *Ihtavi, simpatični Braccio di ferro*
17.35 Nekoč je bilo...
18.00 Spoznavajmo reforme: *nova šola*
18.30 *10 hertzov*, glasbena oddaja
19.00 *Dnevnik 1* — KRONIKE
19.20 *Woobinda:* TRIJE POGREŠANCI TV film
19.45 Almanah in Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.40 *Po kalifornijskih poteh* LISICA IZ TIJUANE TV film
21.35 Zgodbe v zrcalu *Primer Wanninger*, 1. del
22.05 ŠPORTNA SREDA
23.05 Programi pristopanja Ob koncu DNEVNIK, *Danes v parlamentu* in *Vremenska slika*

Drugi kanal

12.30 *Dnevnik 2 — Iz naših studiov*
13.00 DNEVNIK 2 — OB 13. URI
13.30 *Stari poklici, nova šola* Program za mladino
17.00 *Fred Bassetto*, risanka
17.05 Dečki z otokov *Lov na kita* — TV film
17.30 Od glave do pete
18.00 Ekologija in obstanek
18.30 *Iz parlamenta* DNEVNIK 2 — ŠPORT
18.50 Programi pristopanja
19.05 *Dober večer z... Renatom Rasclom Si kdaj srečal Rommela?* TV film iz serije Moški domov Vremenske napovedi
19.45 DNEVNIK 2 — ODPRTI STUDIO
20.40 *Il delitto Paternò*, 3. in zadnje nadaljevanje
21.55 Filmski stroj
22.50 LOV, povest Ob koncu DNEVNIK 2 — ZADNJE VESTI

JUGOSLOVANSKA TV
Ljubljana

8.25 TV V ŠOLI
17.15 POROČILA
17.20 *Z besedo in sliko:* ČENČARIJA — 2. del
17.35 *Poskočna domišljija*, serijska oddaja
18.00 OBZORNIK
18.10 *Mostovi:* oddaja v madžarščini
18.30 *Spekter:* MALARIJA
18.40 Od vsakega jutra raste dan *Glasbena šola Franc Šturm*
19.10 Risanka
19.30 DNEVNIK
20.00 *Film tedna:* KAKO UBITI UČITELJA
21.40 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov
21.45 DNEVNIK in *Kronika kongresa zveze sindikatov Jugoslavije*

Koper

20.00 *Otroški kotiček*
20.15 DNEVNIK
20.35 GERTRUD — film Film je režiral Carl Theodor Dreyer. Igrajo: Nina Pens, Rode Benth Rothe, Ebbe Rode
22.20 *Nogometno srečanje:* C. ZVEZDA — ARSENAL

Zagreb

17.45 *Daljnogled*, otroška oddaja
18.15 *Dokumentarni film*
19.30 DNEVNIK
20.00 *Športna sreda*
22.30 DNEVNIK

SVICA

19.05 Doma in zunaj
20.30 DNEVNIK
20.45 *Argumenti*
21.35 *Glasbeni spored iz studia 3*
22.35 Športna sreda

TRST A

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.30, 13.00, 14.00, 15.30, 17.00, 18.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro; 7.45 Pravljica za dobro jutro; 8.05 Prijateljsko iz Studia 2; 9.05 Včeraj in danes; 9.30 Kaj nam pomenijo danes?; 9.40 Ritmična glasba; 10.05 Koncert sredi jutra; 11.00 Ljudje in dogodki; 11.35 Plošča dneva; 12.00 Odlomki iz operet; 13.15 Naši zbori; 14.10 Mladi pisci; 14.20 Kličite Trst 31065; 16.30 Otroci pojo; 17.05 Mi in glasba; 18.05 «Ker že pišeta, da prideta», radijska drama.

KOPER

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.05 in 7.00 Glasba za dobro jutro; 8.32 Lahka glasba; 9.15 Poje skupina Hurricane Fifi; 9.32 Plošče; 10.00 Z nami je...; 10.10 Otroški kotiček; 10.32 Popevka dneva; 10.40 Glasba in nasveti; 11.00 Kim, svet mladih; 11.32 Poslušajmo jih skupaj; 12.00 Na prvi strani; 12.05 Glasba po željah; 14.00 Samoupravljalec; 14.10 Plošče; 14.33 Italijanski zbori; 15.00 Kultura danes; 15.10 Jugoslovanski motivi; 15.45 Onore al merito; 16.00 Pismo iz...; 16.05 La Vera Romagna; 16.40 Glasbeni notes; 17.00 Ob petih popoldne; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Oddaja progresivne glasbe; 18.35 Iz naše glasbene produkcije: Duo Bonati-Maneti; 20.00 Večerni zbori; 20.32 Rock party; 21.00 Jazz; 21.32 Glasbena oddaja: Dubrovnik '78; 22.45 Glasba za lahko noč.

V redni tedenski oddaji «Med rojaki v zamejstvu» bodo danes ob 16.45 na Radiu Koper pripovedovali izseljenci iz Beneške Slovenije: upokojeni rudar Guido Cicigoj in Marija Blasutig (oba živita v Taminesu), ki se spominja tudi Partizanskega dnevnika, nato podpredsednik sekcije v Luganu Giani Zufferli ter Mario Cicigoj, ki živi v Angliji.

Urednica oddaje Vesna Čehovin je pogovore posnela ob praznovanju 10-letnice Zveze izseljencev v Taminesu.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 19.00 Poročila; 6.00 in 7.30 Glasbeno prebujenje; 8.40 Včeraj v parlamentu; 8.50 Glasbeni spored z Domenicom De Paolijem; 9.00 Radio anch'io; 11.30 Kuore s «k», iz knjige Lea Chiossa; 12.05 in 13.30 Vi in jaz '78; 14.05 Pojeta Juli and Julie; 14.30 50 let po Italu Svevu; 15.05 Rally; 15.30 Popoldanska radijska srečanja; 16.30 Protagonisti resne glasbe; 17.05 Globetrotter; 18.00 Potovanje v svet ropota; 18.30 Cesta v Katmanduju; 19.30 Nabožna oddaja; 19.35 Lahka glasba; 19.55 Očarljiva noč, radijska priredba; 20.35 Glasba za vse okuse; 21.45 Kam gre elektronska glasba?; 22.30 Naj o tem govorimo?; 23.18 Lahko noč...

RADIO 2

7.30, 8.30, 9.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 15.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.00 in 7.55 Jutranja glasba in pozdravi; 8.45 TV in glasba; 9.32 Lord Byron, 15. nadalj.; 10.12 Odprti dialog s poslušalci; 11.32 Jaz tega nisem vedel; 12.45 «Crono-trotter», radijska revija; 13.40 Romanca za vse okuse; 19.50 razprava petih; 22.20 Parlamentarna panorama.

LJUBLJANA

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 18.00, 19.00 Poročila; 6.20 Rekreacija; 6.50 Dobro jutro, otroci!; 7.30 Iz naših sporedov; 8.08 Glasbena matineja; 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb; 9.25 Zapojmo pesem; 9.40 Aktualni problemi marksizma; 10.45 Turistični napotki; 11.03 Po Talijinih poteh; 12.10 Veliki zabavni orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalne godbe; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Ob izvirih ljudske glasbene kulture; 14.30 Glasba po željah; 15.30 Glasbeni intermezzo; 15.45 Spomini in pisma; 16.00 Loto vrtiljak; 18.05 Odskočna deska; 18.30 Koncert za besedo — Samota; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Minute za Ljubljanskim jazz ansamblom; 20.00 Koncert iz našega studia; 22.20 S festivalom jazza; 23.05 Literarni nokturno.

V Zenici zaključna dela pri gradnji četrte peči

Zmogljivost 1 milijon 100 tisoč ton surovega železa

V petek, 17. t.m., je po drugem tiru proge Doboj - Zenica zdrvel prvi vlak, ki je pravzaprav «prispel v zadnjem trenutku», kajti zeniški metalurški kombinat, ki je največji tovrstni objekt v Jugoslaviji, bi ne bil mogel več čakati, saj se prav te dni končujejo zaključna dela pri gradnji četrte visoke peči.

Bosna je prav gotovo surovinsko najbolj bogato področje Jugoslavije, Zenica pa je eno izmed središč tega zemljepisnega področja, v Zenici pa «vse poti vodijo v železarno». Iz visokih dimnikov velikega kombinata se noč in dan vije gost dim, kar dokazuje, da veliki obrat ne počiva. In sredi tega obrata se dviga nova velikanska četrta visoka peč, ki bo sama dajala en milijon sto tisoč ton surovega železa na leto, to se pravi več kot vse dosedanje tri peči, kajti odslej bodo zeniški plavži dajali 2 milijona ton surovega železa na leto in sicer že omenjeni 1 milijon sto tisoč ton bo dajala nova pravkar omenjena četrta peč, 900 tisoč ton pa dajejo tri stare peči.

Kakšne so dimenzije nove peči, nam bodo posredno povedali naslednji podatki: visoko peč gradi beograjsko podjetje «Progres Invest», s katerim sodeluje cela vrsta drugih podjetij. Pri gradnji peči so v nov objekt vgradili 25 tisoč ton šamotnega materiala, 14 tisoč ton jeklenih konstrukcij ter 11 tisoč ton tehnološke opreme. Visoko peč gradijo po tehnoloških principih sovjetskih znanstvenikov, ki pa so jih nekoliko spremenili v skladu s potrebami zeniške železarne. Gradbena dela so opravljali jugoslovanski strokovnjaki, vendar je že nekaj mesecev v Zenici kakih 30 sovjetskih strokovnjakov, ki so na razpolago jugoslovanskim kolegom

Vrednost montažnih del velike peči veljajo 400 milijonov dinarjev, vrednost celotnega dela, oziroma vrednost celotne investicije pa znaša nič manj kot 3 milijarde in pol dinarjev, za kar je poskrbela deloma sama zeniška železarna, deloma so pa sredstva dobili s krediti.

H gornjim podatkom bomo dodali še nekaj drugih podatkov, ki nam bodo vsaj približno prikazali obseg te visoke peči: četrta visoka peč bo porabila 4 milijone litrov vode na uro, kubatura peči znaša nič manj kot 2 tisoč kubičnih metrov. Ker je obrat skrajno mehaniziran, bo pri novi peči delalo le 250 delavcev, pri treh starih pečeh pa je zaposlenih tisoč 250 delavcev, to se pravi da bo 250 delavcev pri novi peči dajalo milijon sto tisoč ton surovega železa, tisoč njihovih delovnih tovarišev pri treh starih pečeh pa bo še nadalje produciralo le 900 tisoč ton surovega železa.

NOGOMET

OSMINA FINALA POKALA UEFA

MILAN IN C. ZVEZDA ZA ZMAGO

Tako italijanski kot jugoslovanski nogometaši, ki bodo danes igrali proti angleškima enajstericama, bodo pred težko nalogo

Po enomesečnem počitku se danes začenjajo boji za evropske pokale, na sporedu pa so prve tekme v osmini finala pokala UEFA. Gotovo sta osrednji srečanji tega kola Milan - Manchester City in Crvena zvezda - Arsenal.

Manchester — Milan

Po dokaj težki zmagi v prvem spopadu pokala UEFA s češko ekipo Kosice in visoko zmago nad Levskijem iz Sofije čaka Milančane tokrat težka naloga, v goste bodo namreč sprejeli izredno solidno angleško moštvo Manchester City. Trener Liedholm je pred žrebom za pare v osmini finala izrazil strah pred to enajsterico, ki je po njegovem mnenju potencialno tako močna, da se lahko uvrsti v finale tega pokala. Manchester City je namreč tipična angleška ekipa, ki ima v izredni borbenosti svojo pravo moč, pred domačim občinstvom pa je praktično nepremagljiva. Prestop v četrtino finala bo za Milan toliko težja naloga ker bo v povratnem srečanju igrala na «ognjenem igrišču» v Manchestru. Kljub temu pa so v italijanskem taboru optimistično razpoloženi, težav s postavo ni. Okreval je tudi Bet, ki bo zamenjal Boldinija.

Manchester City je nevaren nasprotnik, čeprav je trenutno v angleškem prvenstvu le na 10. mestu. V soboto pa je to moštvo doživelo pred domačim občinstvom pekoč poraz z bivšimi evropskimi prvaki Liverpoola, ki vodijo tudi na lestvici.

Trener Book ne bo verjetno mogel razpolagati z najmočnejšim igralcem Channonom, ki se je poškodoval v zadnji tekmi in z izključenim Ownom. Na današnjem srečanju pa ne bo mogel nastopiti niti Poljak Kazimir Deyna, ki je komaj pred nekaj dnevi podpisal pogodbo s tem klubom.

Srečanje bo sodil Einbeck (NDR).

Crvena zvezda — Arsenal

BEOGRAD — V Beogradu vlada za današnje pokalno srečanje med Crveno zvezdo in Arsenalom izredno pričakovanje. Že od nedelje je namreč pravi lov na vstopnice in kaže, da bo danes veliki stadion Crvene zvezde nabito poln. Tolikšno pričakovanje pa je v Jugoslaviji povsem upravičeno, saj je Crvena zvezda še edini zastopnik jugoslovanskega nogometa v vseh treh evropskih pokalnih tekmovanjih.

Trenerja obeh taborov (Stanković in Crawford) sta optimistično razpoložena. Stanković namreč meni, da bi svoji ekipi zmaga z 2:0 zadostovala za napredovanje v četrtfinale, Crawford pa je prepričan o moči svoje enajsterice, ki je, po njegovem mnenju, kakovostnejša od beograjske.

Oba trenerja pa imata pri sestavi postav dokajšnje težave. Stanković namreč ne bo mogel računati na diskvalificirana Krmpotića in Baralića, pa še Jelikić se je poškodoval in le danes bo lahko zvedel, in to po temeljitem zdravniškem pregledu če bo lahko Jelikića poslal na igrišče ali ne.

Crawford pa je ostal brez svojega najboljšega napadalca Bradyja, ki je izključen za dve koli v pokalu UEFA.

No, tako ali drugače, na dlani je, da bo morala danes Crvena zvezda igrati zelo napadalno, kajti znano je, da so angleški nogometaši na svojem igrišču izredno nevarni. Treba bo že danes zmagati, in to z dokajšnjo razliko v golih.

Tekmo bo sodil Sovjet Azem Daze. Srečanje se bo pričelo ob 17. uri. Ljubljanska televizija ga bo neposredno prenašala, a na drugem sporedu. Koprska televizija pa bo posredno prenašala to tekmo, in sicer s pričetkom ob 22.20.

Današnji spored

- Asbjorg (Danska) — Herta Berlin (ZRN)
- Honved (Madž.) — Ajax (Niz.)
- MILAN (Italija) — Manchester City (Anglija)
- Valencia (Španija) — Bromwich Albion (Anglija)
- Borussia (ZRN) — Slask Wroclaw (Poljska)
- Stuttgart (ZRN) — Dukla Praga (ČSSR)
- CRVENA ZVEZDA (Jug.) — Arsenal (Anglija)
- Strasbourg (Francija) — Duisburg (ZRN)

Nasilje na igrišču

24-letnega nogometnega sodnika Divinangela Boffa iz Terama so napadli in pretepli med neko tekmo 2. amaterske lige v Spoltoreju pri Pescari. Četrt ure pred koncem tekme je sodnik dosodil enajstmetrovko v korist gostov, več sto domačih navijačev pa je tedaj vdrlo na igrišče. Čeprav so ga razjarjeni navijači boksali ter brcali v obraz in trebuh mu je uspelo priti do slačilnice, kjer je pa izgubil zavest. Na pomoč so mu priskočili redarji, nato pa so ga v močnem spremstvu policije prepeljali v bolnišnico, kjer so mu zdravniki ugotovili vrsto poškodb v trebuhu in na obrazu. Zdravil se bo vsaj 15 dni.

* * *

V Trevisu so karabinjerji prijavili sodnim oblastem igralca rugbyja Franca di Maura od ekipe Amatori Catania. Med tekmo proti Tegolaiu je zlonamerno brcnil v glavo nekega nasprotnega igralca, kar so karabinjerji natančno ugotovili na podlagi posnetka neke zasebne televizijske postaje. Di Maura je zveza za rugby diskvalificirala za več časa, zdaj pa se bo moral zagovarjati tudi pred sodnimi oblastmi.

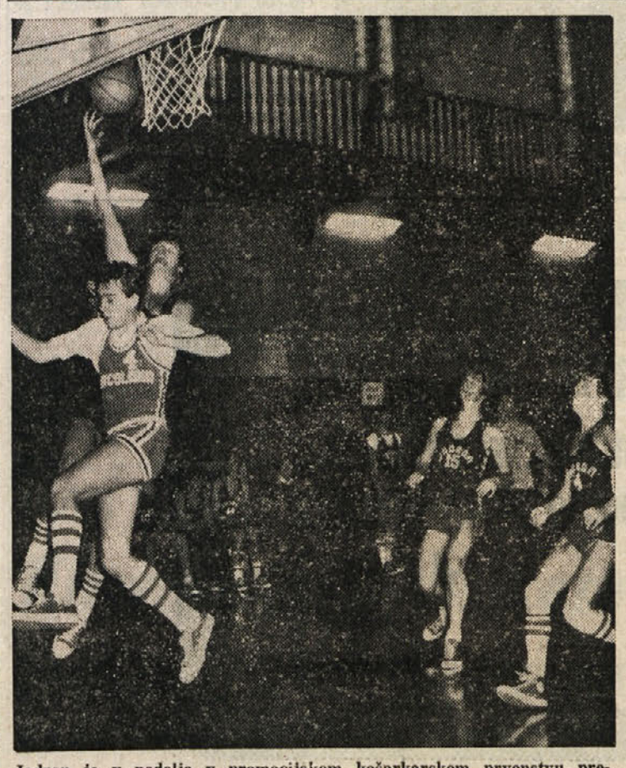

Jadran je v nedeljo v promocijskem košarkarskem prvenstvu premagal Barcolano

TENIS

MP ITALIJE V BOLOGNI

Franulović v 2. kolu

Jugoslovan je z lahkoto odpravil Italijana Lombardija

BOLOGNA — V drugem dnevu mednarodnega teniškega «indoor» prvenstva Italije ni prišlo do velikih presenečenj, saj so vsi favoriti brez velikih težav odpravili svoje nasprotnike.

V prvem spopadu je Čehoslovak Šmid praktično brez igre odslovil Šveda Norbacka s 6:2, 6:2. V nadaljevanju je dvojica Birner - Granat premagala najboljšo italijansko dvojico Marchetti - Vattuone po dokaj razburljivem srečanju s 6:3 in 7:6. V drugem srečanju je izpadla še druga italijanska dvojica Consolini - Piuk, saj je podlegla južnoafriškemu paru Mitton - Moore praktično brez igre s 6:0, 6:1.

V nadaljevanju je 26-letni Sandy Mayer, nosilec skupine št. 2, odpravil Zednika (ČSSR) s 6:4, 6:2. Drugi Američan Fleming pa je z dokajšnjo težavo odpravil žilavega zahodnega Nemca Eberharda s 6:7, 6:3 in 6:0.

V prvem dnevu srečanj je prišlo do velikega presenečenja, saj je Francoz Haillet izločil Italijana Zugarellija kar s 6:1, 6:3. Panatta pa je brez težav odslovil rojaka Di Mattea s 6:1, 6:0.

V prvem kolu ni imel Jugoslovan Željko Franulović težkega nasprotnika, saj res ni mogel naleteti pri Italijanu Lombardiju na hud odpor in ga je odslovil s 6:1, 6:3.

KORAĆEV POKAL

Visoka zmaga Ljubljančanov

Iskra Olimpija — Pully 117:74 (37:36)

ISKRA OLIMPIJA: Vujačić 9, Subotić 41 (5:5), Jelovac 26 (4:4), Pipan 26, Papić 11 (3:5), Muha 4 in Senica 2.

PULLY: Gil 4, Fernandez 2 (2:2), Sandford 11 (3:5), Solder 4, Zali 24 (4:5), Mihael, Hurdbund 8, Muan 19 (0:1).

GLEDALCEV: tisoč.

Po večletni odsotnosti je ljubljanska Olimpija zopet nastopila v enem od evropskih tekmovanj, točneje za Koraćev pokal in brez nobenega naprezanja visoko premagala švicarsko ekipo Pully, ki se je izkazala kot izredno slaba ekipa. Američana Sandford in Hurdbund nista pokazala ničesar.

Ekipa gostov pa je igrala dokaj nezbrano in neborbeno, tako da so bili Jelovac in tovariši od vsega začetka boljši in so nizali koš za košem. S tako prednostjo Ljubljančani lahko povsem mirno pričakujejo povratno srečanje, ki bo čez teden dni v Švici.

Vato

VEVEY — Splitska Jugoplastika je v drugem kolu evropskega košarkarskega tekmovanja za Koraćev pokal igrala v gosteh s švicarsko ekipo Vevey in jo premagala s 106:79.

Ariani in Petru Starcu se je rodil sinček

BOŠTJAN

ŠD Kontovel izreka svojima odbornikoma in aktivnima športnikoma iskrene čestitke.

Posnetek s slovenskega nogometnega derbija 2. AL med Primorjem in Gajo

NOGOMET

V MLADINSKIH PRVENSTVIH

SKROMEN IZKUPIČEK ZA NAŠE ENAJSTERICE

Skoraj vse naše ekipe so doživele visoke poraze - Med najmlajšimi Breg osvojil točko

KADETI

S. Giovanni — Breg 2:1 (1:0)

BREG: Smotlak, Poropat, Klun, Slavec, Ražem, Pavletič, Kraljič, Peroša, Ciguj, Zonta, Matechecchia.

STRELEC za Breg: Zonta.

V tekmi proti ekipi S. Giovanni, ki trenutno vodi na lestvici, so bili Bregovi kadeti povsem nezasluženo poraženi. Tokrat so zaigrali kot še nikoli, a usodni sta jim bili dve napaki v obrambi.

Že v začetku je bilo razvidno, da sta si ekipi po močeh bolj ali manj enakovredni. Igra je bila lepa in borbena: sledili so neprestani napadi z obeh strani. Gol pa so prvi dosegli domačini z Roccom, tik pred koncem prvega polčasa. Že v začetku drugega dela tekme pa so podvojili. Streljali so prosti strel, nekako z roba kazenskega prostora, strel je bil močan in je ukanil nepripravljenega Smotlaka. To je Brežane nekoliko potrlo, kmalu nato pa so zopet organizirali svojo igro in se pognali v napad. Najprej so povedli z Zonto, ki je od daleč neubranljivo streljal v vrata, nato pa so zgrešili še nekaj neverjetnih priložnosti. Napadali so do konca tekme, vendar do izenačenja ni prišlo.

Zelo dobro je tokrat zaigrala vsa ekipa, predvsem pa velja pohvaliti Slavca, Zonto in Poropata, ki je bil med najboljšimi na igrišču.

SMI

Stock — Primorje 4:1 (3:0)

PRIMORJE: Adamič, Milič, Verša, Timeus, Zupin, Lauzana, Husu, Lanza, Perco, Dolce, Brizzi.

STRELEC ZA PRIMORJE: Milič.

V gosteh so kadeti Primorja morali prepustiti ekipi Stocka obe točki. Sam izid jasno kaže, da so si zmago domačini popolnoma zaslužili, saj so zaigrali bolj urejeno in borbeno kot Prosečani, ki so bili zelo pomanjkljivi predvsem na sredini igrišča. Vezni igralci Tržačanov so imeli v tej tekmi vse preveč prostosti in se skozi vso tekmo popolnoma gospodarili na igrišču. Tudi do zadetkov so domačini prišli brez večjih težav, čeprav vsaj za dva zadetka nosi krivdo proseška obramba.

Stock si je zmago zagotovil praktično že v prvem polčasu, ko je vodil s kar 3:0. V nadaljevanju so domačini bili še enkrat uspešni. Prosečanom pa je uspelo doseči le častni gol.

H. V.

NARAŠČAJNIKI

Sovodnje — Audax 0:3

SOVODNJE: Čevdek, Zago, Cotič B., Petejan R., Devetak, Berardis, Medeot, Simonetti, Frandolič, Costantini, Costi.

Trener Valle tokrat prav gotovo ni imel lahke naloge, da je sestavil ekipo: zaradi številnih odsotnosti moštvo, katero mu je uspelo poslati na igrišče brez dvoma ni bilo najboljše. Več igralcev je igralo v zanje neobičajnih vlogah in v takih okoliščinah je bilo že od vsega začetka jasno, da naloga naših mladih nogometašev ne bo povsem lahka. Gostje so povsem zasluženo zmagali, saj so kljub požrtvovalnosti domačinov nedvomno imeli več od igre in so poleg golov ustvarili še nekaj dobrih priložnosti. Domačinom pa je le v redkih in osamljenih akcijah uspelo ogrožati nasprotnikova vrata.

(čf)

NAJMLAJŠI

Breg — Giarizzole 0:0

BREG: Korošec, Tedesco, Žerjal, Bartole, Tul, Gregori, Kraljič, Lovriha, Zeriali, Mondo, Pučnik.

Tekma se je končala z remijem, ki nekako ustreza prikazani igri. V prvem polčasu je bila igra precej izenačena, slabo pa je bilo sojenje.

V drugi polovici tekme pa so gostje zaigrali nekoliko bolje od plavih, vendar do zadetka ni prišlo. Sodnik je izključil Monda in tako so Brežani v desetih uvedli obrambno taktiko ter le branili rezultat. To jim je uspelo tudi zaradi velikega doprinosa Korošca, ki je ubranil vse, kar je bilo mogoče.

SMI

ZAČETNIKI

Breg — Domio 0:2 (0:0)

BREG: Žerjal, Olenik (Di Donato), Barut, Rapotez, Tul, Olenik W., Biagi (Smotlak), Ciacchi, Pregarc, Družina, Štrajn.

Bregovi začetniki so klonili enajsterici Domia z rezultatom 2:0. Tekma je bila lepa, igra pa se je odvijala predvsem na sredini igrišča.

Tu so prevladovali predvsem gostje, ki so igrali bolj odločno. Prvič so prišli v vodstvo po zaslugi enajstmetrovke. Redko sta se obe moštvi spuščali v protinapade. Prav pred koncem srečanja pa je gostom uspelo podvojiti in tekme je bilo tako konec.

Omenili bi še hudo diskriminacijo do Slovencev: pred tekmo je rekel sodnik v slačilnicah, da se pred njim na igrišču ne sme govoriti slovensko.

SMI

CICIBANI

Giarizzole — Breg 7:0 (4:0)

BREG: Maver (Bandi), Boneta, Gregori (Stefančič), Družina, Olenik, Sancin, Švara (Felician).

V soboto so Giarizzole z visokim izidom odslovile ekipo Brega. Domačini so zaigrali bolj urejeno, nevarni so bili predvsem v napadu. Brežanom pa se pozna, da letos prvič nastopajo na tem prvenstvu in so še neizkušeni. Primanjkuje jim tehnika obvladanja žoge in točne podaje. Ustvarijo si nekaj priložnosti za gol, ne znajo pa jih izkoristiti. Pohvaliti pa jih moramo zaradi požrtvovalnosti in borbenosti med igro.

SMI

KOŠARKA

PROMOCIJSKO PRVENSTVO

Kljub porazu Dom zadovoljil

Mobilcasa — Dom 101:94 (41:46)

DOM GORICA: Čubej 6, Semolič 23, Prinčič 20, Ugo Dornik 13, Devetak 11, Hvalič 4, Nanut, Mauro Dornik 17.

Tudi v drugem kolu promocijskega prvenstva so domovci izgubili, vseeno pa so tokrat s prikazano igro zadovoljili. Obe ekipi sta nastopili z izključno mladimi igralci, pri tem pa je bila opaziti obojestranska negotovost pri vodenju igre.

Domovci so v tej tekmi igrali z okrnjeno postavo, saj sta manjkala kar dva standardna igralca. Poleg tega pa si je Domov center Prinčič poškodoval nogo, tako da je moral večji del srečanja presedeti na klopi.

Medtem ko je bil prvi polčas dokaj izenačen, pa so domovci v drugem delu igre povsem popustili, kar so izkoristili domači košarkarji, da so si priigrali večjo prednost. Naši fantje so se nato le opomogli in so znižali razliko v koših na samih pet točk (80:85). Tedaj pa so domačini zaigrali nekoliko bolj organizirano in so v končnih minutah obdržali prednost sedmih točk ter tako tudi zmagali.

M. Č.

KOŠARKA

V PRIJATELJSKIH TEKMAH

Naše ekipe s polno paro

Visoka zmaga borovcev - Kontovelci dvakrat premagali Brežane

V okviru priprav na bližnja prvenstva so naše košarkarske ekipe odigrale vrsto prijateljskih tekem.

KADETI

Breg — Kontovel 78:107 (44:49)

BREG: Slavec 10, Barut 26, Meneghetti 6, Pertot 12, Ferluga 4, Labini 6, Corbatti 6, Čok 4, Debernardi 2, Pasinato 2.

KONTOVEL: Bukavec 20, Kerpan 16, Ban 25, Benčina 20, Daneu 10, Piccini 10, Bratož 2, Slavec 2, Cernoli 2, Ukmar.

SODNIKA: Lukša in Koren.

Včeraj sta se v Dolini v prijateljski tekmi kadetov pomerili peterki Kontovela in Brega. Po predvidevanju in povsem zasluženo so slavili Kontovelci, ki razpolagajo z višjimi košarkarji in z večjim tehničnim znanjem.

Brežani so bili razigranim nasprotnikom delno kos le v prvem polčasu, medtem ko so Kontovelci v drugem delu tekme zaigrali odločneje in tudi visoko zmagali.

(bl)

Bor — Alabarda 155:105 (79:64)

BOR: Lokar 46, Švara 10, Pegan 16, Canciani 50, Gerdol 12, Kosovel, Pečar 11, Škrlj, Bajc 20.

V letošnji četrti prijateljski tekmi so Borovi kadeti v nedeljo na stadionu «1. maj» osvojili svojo prvo zmago, pa čeprav so igrali z dokaj okrnjeno postavo.

Le v uvodnih minutah so «plavi» imeli težave z nasprotniki, nakar pa so se razigrali v napadu in so tako dosegli veliko število košev, pri čemer pa sta se zlasti izkazala Canciani in Lokar.

Gre omeniti, da so bili košarkarji Alabarde dokaj neizkušeni. Vseeno pa si borovci zaslužijo pohvalo, saj so v tem srečanju, glede na zadnje nastope, pokazali lep napredek.

Štefan

DEČKI

Breg — Kontovel 12:78 (6:44)

BREG: Maver 2, Boris Slavec 4, Adrijan Slavec, Klabjan, Robert Žerjal 2, Štrajn, Bandi, Peter Žerjal, Boris Žerjal, Vodopivec 2, Korošec 2.

KONTOVEL: A. Pertot 22, Čuk 16, Al. Gruden 4, An. Gruden 2, Košuta 16, Sedmak 2, M. Pertot 16.

V prijateljski tekmi dečkov v Dolini so Kontovelci z učinkovito igro v napadu in z agresivno obrambo brez vsakršne težave premagali še neizkušene Brežane. Le-ti so namreč v napadu povsem odpovedali, saj so skozi vso srečanje zbrali le borih 12 točk.

V Bregovih vrstah je zadovoljil le mladi Korošec, pri Kontovelu pa so vsi vredni pohvale.

David Čok

ODBOJKA

Derbi 7. kola Modriči

V 7. kolu 1. zvezne jugoslovanske moške odbojkarske lige je bila osrednja tekma v Modriči med domačo istoimensko šesterko in Mladostjo - Monter iz Zagreba. Pred več kot 2500 gledalci so zmagali domačini, na čelu z reprezentantom Jovićem, ki je bil skupaj z Božićem nerešljiva uganka za goste. V skopskem derbiju je slavil Rabotnički. Vrsta Rijeke je še naprej praznih rok. To pot so Rečane premagali veteran Grbić in tovariši. Dve izredno dragoceni točki je pospravila Bosna.

Izidi 7. kola:

Modriča - Mladost-Monter 3:1, Partizan - Vojvodina 3:2, Rijeka - GIK Banat 2:3, Bosna - VGSK 3:2, Rabotnički - Vardar 3:1, Ribnica - Crvena zvezda 3:0.

Lestvica:

Modriča 12, Ribnica in Mladost-Monter 10, VGSK, Vardar in Partizan 8, Vojvodina, Crvena zvezda, Rabotnički in GIK Banat 6, Bosna 4, Rijeka 0.

NOGOMET

V 3. AMATERSKI LIGI

Previsok poraz

Sovodenjci štirih golov v svoji mreži niso zaslužili

Sovodnje — Pro Farra 0:4 (0:2)

SOVODNJE: Petejan R., Ferfolja (Vizintin G.), Florenin, Cechet, Kovic, Tomšič E., Butkovič, Marson, Musolin, Petejan E., Sambo.

Po le malo prepričljivem remiju prejšnjo nedeljo proti skromni ekipi iz Koprivnega so tokrat Sovodenjci utrpeli visok poraz proti solidni ekipi iz Farre, ki nedvomno predstavlja enega najbolj zanesljivih kandidatov za prestop v višjo ligo. Gostje so se namreč izkazali kot solidna ekipa, ki igra dober in hiter nogomet in je trenutno v precej dobri formi.

Samo dobre pol ure in že je gostom z zrelejšo igro uspelo spraviti rezultat na varno z dvema goloma (v 12. in 28. minuti). Sovodenjci so skušali reagirati vendar jim kljub požrtvovalnosti ni uspelo zbrati svojih vrst in so zaman skušali ogrožati nasprotnikovega vratarja: zopet pa je prišla na dan psihološka krhkost, ki je bila Sovodenjcem doslej najresnejši nasprotnik: sodnik — eden izmed najboljših na igrišču — je namreč zaradi medsebojnih grobosti izločil Tomšiča in njegovega direktnega nasprotnika. Tako se nevarno daljša seznam sovodenjskih igralcev, ki jim je sodnik že pokazal rdeči karton, kar prav gotovo ne olajšuje delo trenerja.

Tik pred koncem pa so v dobri minuti gostje še dvakrat zatresli sovodenjsko mrežo in tako zaokrožili rezultat na 4:0 kar pa, resnici na ljubo je treba priznati, je vsekakor za Sovodenjce prestroga kazen.

čf

LONDON — Prvič v zgodovini angleškega nogometa je postal član angleške nogometne reprezentance črnec.

Gre za branilca Nottinghama Forresta Viva Andersona, ki ga je angleški zvezni kapetan pozval za prijateljsko srečanje s ČSSR.

BERN — Obe tekmi za evropski «superpokal» med Liverpoolom in Anderlechtom bosta sodila sodnika iz vzhodne Evrope. Madžar Palotai bo sodil prvo srečanje, 4. decembra v Bruslju, povratno srečanje 19. decembra v Liverpoolu pa Romun Reinea.

OBVESTILO

ŠZ Bor

obvešča, vse vodje ekip, da bo danes ob 18.00 na stadionu «1. maj» sestanek za določitev novega urnika telovadnice.

Delovanje ZSŠDI

Drevi odbojkarska komisija

Drevi ob 18. uri se bo na sedežu ZSŠDI v Trstu sestala odbojkarska komisija, ki bo med drugim preverila program za prihodnje dveletno obdobje.

* * *

Občni zbor ZSŠDI

Redni občni zbor ZSŠDI bo v petek, 8. decembra, v prostorih Dijaškega doma v Gorici.

B. S.

MIŠKO KRANJEC

Nekoč bo lepše

(Dve povesti)

49.

Gospod Ogrinec še vedno prihaja k Zalaznikovim, prihaja kakor pomlad in poletje, jesen in zima, prihaja kakor dober bogat stric, in spet samo kot že nekakšna pesem. Otrokom vedno kaj prinese. Tudi Jožica se je naposled sprijaznila z njim. Doraščajočo jo je sram, ker ga je tako nelepo sumila. Rahle ljubosumnosti pa se le še ni otresla. Zdi pa se, da je ta ljubosumnost zdaj že drugačne vrste. Ni več otrok, mama pravi, da ni. Tudi gospod Ogrinec je že opazil velike spremembe na njej.

Življenje teče dalje počasi in mirno. Laže pa v tem življenju še vedno ni, vsaj ne mnogo laže. Vendar je prijetneje. Celo ker Zalaznikovi niso več tako sami: glej, kadar jim postane nekoliko dolgčas, že se pojavi ta gospod Ogrinec. Kadar si kateri otrok zaželi česa — glej, že je tu gospod Ogrinec. Kadar bi radi na sprehod, na izlet — že pride gospod Ogrinec in gre z njimi. Obišče jih, ko si ga najbolj želijo. Pojavi se vselej, kadar v tem drobnem življenju, v tej «stari škatli» ni kaj v redu. Pride poln vedrine in že je spet vse dobro. Kakor je nekoč znal pognati stari radio, da je zapel, tudi zdaj pri življenju nekaj privije ali odvije, kakor je že treba, in glej, to življenje gre lepo dalje, veselo, polno vedrine. Je že tako tudi v življenju je treba kdaj pa kdaj kaj priviti, popraviti, treba ga je kdaj pa kdaj pognati v tek. Še vedno je tako, da si moramo ljudje sami pomagati, kakor bo najbrž tudi vedno ostalo. Lepše je takšno življenje in ni nikakega dvoma, niti malo skrbi, da nekoč ne bi bilo lepše.

Zalaznikovi to veliko, svetlo vero imajo v svojem srcu. S tako vero pa se da živeti v najhujših prilikah, z njo se da zmagovati.

Veliko vero pa je treba imeti vedno v svojem srcu, in če si potem otrok ali starec.

(1949 — 1953)

Življenje ima dve strani

Prvo poglavje

Padec Suhadolčeve Majde je prišel na videz nepričakovano in presenetljivo.

Presenetljivo je bilo zato, ker je bila Majda pred nedavnim še zgledno dekle, ki se je — kakor pravimo, po politični liniji — naglo dvigala. Vedno in povsod je bila med najboljšimi. Prva leta po vojni je bila skojevka. Dvakrat je bila na mladinski progi. Napravila je neke tečaje. Nato je delala «po mladinski liniji». Na kongresu mladine je bila delegat, hodila je po konferencah. Nato je stopila v službo pri Okrajnem magazinu kot — blagajničarka. Sam ravnatelj tega magazina je zaprosil zanjo, ker je potreboval, kakor je rekel, vsaj nekaj poštenih, zanesljivih ljudi.

Okrajni magazin se je tisti čas široko razpredel s svojimi podružnicami. Obvladal je v okraju skoraj vso trgovino, razen tistega, kar so kmetje «na črno» prodajali po mestih. Skozi blagajne tega podjetja so se prelivali milijoni. Ravnatelj Leo Komar se je na moč trudil, da bi iz kmetov iztisnil čim več: «Kmet ne sme spravljati denarja v nogavice in na njem spati. Potem mu njive ne obrodijo in za hleve ne bo skrbel, celo če mu bomo govorili o socializmu.» K temu je še rad dodal smeje: «Z velikimi kapitalisti je lahko: napraviš revolucijo in jih tako ali drugače likvidiraš. Kmetje pa ostanejo in čuvajo to drobno kapitalistično miselnost! Z odkupi in z davki jim ne boš zlepa kos! Za trgovino so še najbolj dojemljivi!»

Za takšno trgovino je potreboval spretnih ljudi. «Trgovina in morala ne gresta skupaj,» je nekoč smeje se razlagal Majdi na pol v šali na pol zares. «Pošten človek se v trgovini zbirokratizira in dela več škode kot koristi.» Popustil je torej pri morali. V njegovo podjetje se je natresla vrsta raznih bivših trgovcev, ki so jim bile trgovine odvzete, poslovodij, prekupčevalcev, ki vsi niso vedeli, od česa naj živijo in so se najraje prilepili spet k trgovini. Brusili so podplate po okraju, po republiki in po vsej državi. Kljub pomanjkanju vsakovrstnega blaga Leo Komar ni bil v zadregi, da kmetom ne bi mogel postreči z vsem mogočim.

Tem «trgovskim» ljudem je dodal še vrsto takih, ki Okraj ni vedel kam z njimi, ko je po pisarnah potreboval čedalje manj ljudi. «Če moreš, mi spravi tega kje pri vašem podjetju v službo!» je okrajni sekretar kaj rad telefoniral Komarju.

Le nekaj je bilo takih, ki si jih je Leo Komar sam izbral in ki jim je popolnoma zaupal. Lahko je upravičeno imenoval — čeprav samo v šali — svoj Okrajni magazin «trgovina z mešanimi ljudmi».

Majda je bila v tem podjetju kakor prelepa roža sredi puščave. Bila je tako rekoč brez preteklosti, kakor da se je rodila šele po vojni. Prav gotovo pa je zrasla in se razvila v razmerah prvih let po vojni. Bila je živa, delavna, polna mladostne zavzetosti, polna mladostnega poleta, poštena, da si ji lahko vse zaupal. In zaupali so ji.

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek, TRST, Ul. Montecchi 6, PP 559 Tel. (040) 79 46 72 (4 linije)
Podružnica Gorica, Ul. 24 Maggio 1 — Tel. (0481) 8 33 82 57 23
Naročnina
Mesečno 2.900 lir — vnaprej plačana celotna 29.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 44.000 lir, za naročnike brezplačno revija «DAN».
V SFRJ številka 3,00 din, ob nedeljah 3,50 din, za zasebnike mesečno 40,00, letno 400,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 55,00, letno 550,00 din
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 6 22. novembra 1978

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» DZS 61000 Ljubljana, Gradišče 10/VI. nad. telefon 22207
Oglasi Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 43 mm) 18.800 lir. Finančni 700, legalni 600, osmrtnice 300, sožalja 400 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 150 lir beseda. Ob praznikih: povišek 20% IVA 14%. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

SPOMENICA SLOVENCEV PERTINIJU

(Nadaljevanje s 1. strani)

go, saj vemo, da ste v dejanjih dokazali privrženost boju za osnovne pravice človeka, za demokracijo in proti vsaki krivici.

V tem okviru Vas želimo seznaniti z zaskrbljujočim in resnim položajem Slovencev v videmski pokrajini, ki že več kot stoletje pripadajo Italiji, ne da bi uživali niti najmanjše manjšinske pravice. Odrekajo jim pripadnost širši slovenski skupnosti v Furlaniji - Julijski krajini, kateri pripadajo tudi tržaški in goriški Slovenci.

Gospod predsednik, prepričani smo, da razumete naše želje in pričakovanja. Še posebej želimo poudariti našo osnovno zahtevo, se pravi po celoviti globalni zaščiti naših pravic, ki naj v okviru pozitivnih pravnih norm, po črki in vsebini, določi politične, družbene, gospodarske, kulturne, šolske in verske pravice naše skupnosti na osnovi ustavnih norm in vsebine podobnih ukrepov, ki so bili sprejeti za druge jezikovne manjšine v Italiji.

Brez celovite in globalne normative, brez posebne ureditve na osnovi organskega zakona, ki naj obravnava vse aspekte življenja in razvoja naše skupnosti, brez ozemeljskih ali vsebinskih razlik, ne moremo trditi, da je bila republiška ustava uresničena tudi za nas. Drugačno obravnavanje naše problematike bi neizbežno odložilo v nedogled reševanje naših perečih vprašanj in bi vsekakor ne zaustavil asimilacijskega procesa (ki ga je vedno čutiti in se mu je mogoče zoperstaviti z ustreznimi pravnimi in parlamentarnimi instrumenti). Skratka, ponovno bi škodoval naši manjšini in ogrožal celo njen obstoj, kot skupnosti in individualno, kar bi ne bilo v skladu z razvojem demokratične družbe, ki si ga vsi želimo.

V tem duhu smo se obrnili k Vam, gospod predsednik, v prepričanju, da bomo našli pozornega in natančnega sogovornika, ki bo storil vse, kar zmore, za rešitev naših po 30 letih še nerešenih vprašanj in bo nanje opozoril druge državne organe, ki so poklicani, da izvajajo ustavne norme.

Sprejmite, gospod predsednik, izraze naše hvaležnosti, našega globokega spoštovanja in vsega našega zaupanja.

Z najboljšimi pozdravi.

sen. JELKA GERBEC
za Komunistično partijo Italije
ANDREJ BRATUŽ
za Slovensko skupnost
BRANKO PAHOR
za Socialistično stranko Italije
BORIS RACE
za Slovensko kulturno -gospodarsko zvezo
DAMJAN PAULIN
za Svet slovenskih organizacij
VILJEM ČERNO
PAOLO PETRICIG
MARINO QUALIZZA
za kulturna društva Slovencev videmske pokrajine

Protifašistični shod v Rimu

RIM — V mestni četrti Prati, kjer so predsinočnjim fašisti izvršili zažigalni atentat na sekcijo KPI in pri tem ranili tri mlade komuniste je bilo sinoči množično protifašistično zborovanje v organizaciji partije. Udeležili so se ga tudi zastopniki strank KD, PSI, PSDI, PRI in PLI ter še rimski podžupan Benzoni.

Odgovornost za atentat so prevzeli zloglasni skrajno desničarski NAR — «nuclei armati rivoluzionari».

MADRID — Uradno poročilo španskega generalnega štaba je včeraj potrdilo, da so pred kratkim prišli na sled skupinici ljudi, ki je nameravala izvesti državni udar. V ta namen naj bi se pet častnikov sestalo v Madridu, kjer so proučili možnost, da nekateri pripadniki sil javnega reda že 17. novembra izvedejo udar. Kot piše dnevnik «El Pais», so prevratniki nameravali zajeti vse predstavnike španske vlade.

SAN DONA' DEL PIAVE — Nad tisoč delavcev tovarne «Papa» je protestiralo včeraj in zasedlo železniško postajo v San Donàju. Tovarno lesa so zaprli v teh dneh; delavci zahtevajo, naj se vlada končno začne zanimati za takšne resne probleme, ki tarejo industrijo.

Danes uradna umestitev nove portugalske vlade

LIZBONA — Danes bo uradno umeščena nova portugalska vlada, ki jo vodi Carlos Mota Pinto. V parlamentu se bo vlada predstavila prve dni decembra. Komunisti so že napovedali, da bodo glasovali za zavrnitev predstavljenega programa, socialisti pa se do sedaj niso še dokončno izrekli. Kljub temu domnevajo, da bo vlada v parlamentu dobila zadostno število glasov, saj naj bi se komunistom pridružili nekateri osamljeni levičarski poslanci.

Alžirski predsednik hudo bolan

ALŽIR — Iz dobro obveščenih krogov v Alžiru se je zvedelo, da je zdravstveno stanje alžirskega predsednika zelo zaskrbljujoče. Potem ko so ga v noči od petka na soboto v nezavestnem stanju sprejeli v bolnico, se sedaj okrog njega muči skupina specializiranih zdravnikov iz Sovjetske zveze, Francije, Amerike, Velike Britanije in Alžirije. Bumedien se je mesec dni zdravil v Sovjetski zvezi, ki jo je zapustil pred dnevi, kljub temu, da so mu sovjetski zdravniki to odsvetovali. V francoskih zdravstvenih krogih domnevajo, da ima alžirski predsednik raka na mehurju, temu pa naj bi se pridružile težave na ledvicah.

BONN — Zahodnonemški državni poglavar Scheel je včeraj sprejel novega sovjetskega veleposlanika v ZRN Vla imira Semjonova.

Lov za pobeglimi v gvajanski džungli

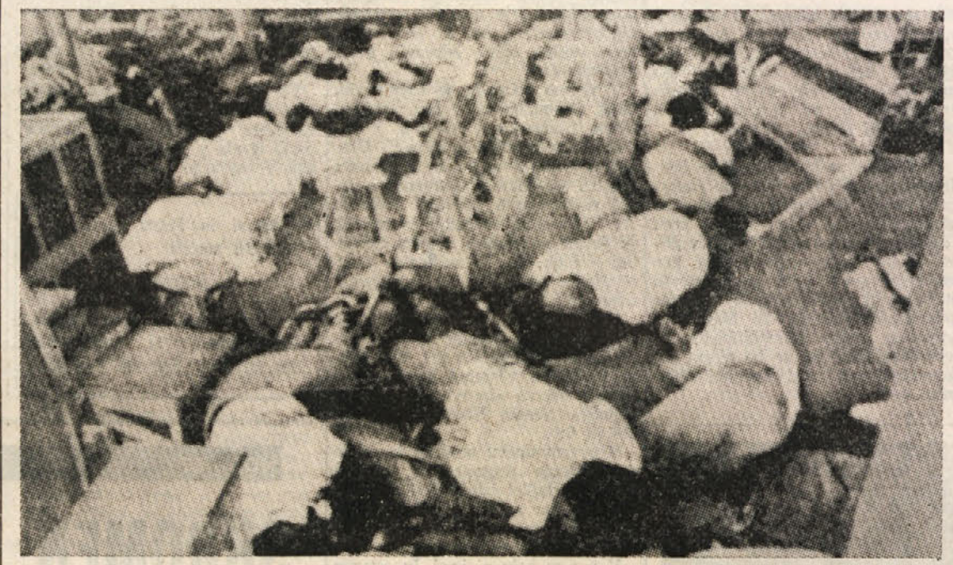

Srhljiv pogled na trupla članov sekte «People's Temple», ki so si vzeli življenje v Gvajani. (Telef. ANSA)

WASHINGTON — Včeraj je posebno letalo prepeljalo iz nekdanje britanske Gvajane v ZDA trupla demokratskega poslanca Ryana in treh časnikarjev, ki so jih v soboto hladnokrvno pomorili pristaši fanatične verske sekte «People's Temple». Brž nato je 409 članov te skupnosti v Jonestownu napravilo samomor oz. se medsebojno pobilo (med žrtvami je tudi vodja Jim Jones), nadaljnjih 800 pa se je porazbežalo

Predsednik poslanske komisije za zunanje zadeve Zablocki je najavil skorajšnjo preiskavo, da se razčisti, čemu ni državno tajništvo primerno ukrepalo, potem ko je od pokojnega Ryana zvedelo za teror in prisilo, ki so jima bili podvrženi v Gvajani Jonesovi pristaši. Jonesa označujejo tisti, ki so ga dobro poznali, kot paranoika s čudežno hipnotično sposobnostjo, kateremu se nikdo ni mogel upirati.

Jones se je s privrženci naselil v Gvajani po zaslugi kopice priporočenih pisem izpod peresa visokih ameriških osebnosti, tako med drugim podpredsednika Mondala, Carterjeve žene Rosalynn in senatorjev Jacksona in Gravela. (dg)

GORIŠKI DNEVNIK

Novi odbor Mladinskega centra

Mladinski center - Gorica sestavljajo štiri mestne mladinske organizacije in sicer Mladinski krožek - Gorica, taborniki Rodu Modrega vala (RMV), športno združenje Dom (Gorica) in Domska skupnost gojencev slovenskega dijaškega doma «Simon Gregorčič». V tem času so vse štiri organizacije imenovale v letošnji nov odbor mladinskega centra lastne člane, ki jih bodo predstavljali v delovni sezoni 1978/79. MC ima namreč vlogo povezovalca vseh teh mestnih organizacij ter pobudnika najpomembnejših manifestacij. Na sobotnem sestanku, ki je bil v goriškem dijaškem domu, so si novi odborniki razdelili funkcije ter izdelali kratkoročen program delovanja.

Novi odbor MC za sebono 1978/79 je naslednji: predsednik Marko Vogrič (taborniki RMV); podpredsednik Igor Košuta (ŠZ Dom); tajnik Miran Vižintin (Mladinski krožek).

Načelniki in sestava posameznih komisij je naslednja:

Komisija za kulturo: načelnik Boris Peric (Domska skupnost), člani: Mavricij Černic (Domska skupnost), Boris Mermolja (MK-G) in Danjel Jarc (MK-G). Komisija za politična vprašanja in sodelovanje z ZSMS iz Nove Gorice: načelnik Mauro Dornik (ŠZ Dom), člani: Igor Pahor (RMV) in Boris Peric (Domska skupnost). Komisija za šport in rekreacijo: načelnik Livij Semolič (ŠZ Dom), člani: David Klanjšček (Domska skupnost), Marko Lutman (RMV), Kristina Knez (Domska skupnost) in Marta Koren (MK-G).

O delovnem programu naj omenimo le, da MC namerava tudi letos organizirati proslavo «29. novembra», v okviru katere bodo tudi športna tekmovanja. (ik)

Natečaj za delovno mesto zdravstvene asistentke

Pokrajinski antituberkulozni konzorcij je razpisal javni natečaj na podlagi naslovov in izpitov, za eno mesto zdravstvene asistentke v ambulatoriju. Interesentke lahko vložijo prošnje na tajništvo konzorcija, Korzo Italija 55 v Gorici, najkasneje do 20. januarja prihodnjega leta. Prošnje je treba vložiti na kolkovanem papirju.

● **O novih** vprašanjih poučevanja v nižji srednji šoli bo govor na sestanku, ki bo v petek zvečer v dvorani zavoda Lenassi na pobudo odbora za demokratično šolo.

Tožilec

(Nadaljevanje s 3. strani)

Bernot bolan, nasprotno, šel je 1. maja 1974 celo na novinarski avtorally v Pordenon.

Popoldne so se pred sodniki zvrstile še druge priče. Tehnik, ki je snemal na trak ves tržaški proces, je povedal, da je s trakov moč dobiti le dejanski čas ko se je proces vršil, izvzeti so odmori. Uradnik goriškega avtokluba je iz dnevnika tega urada dokazal, da je bila Bernotova žena zares bolna od 22. marca do 20. aprila 1964. Podpolkovnik karabinjerjev Leonardo Bertucci, ki je pred štirimi leti načeloval oddelku karabinjerjev na tržaškem sodišču in podčastnika Zuddas in Stanta so povedali, da so beležili prihode in odhode odvetnikov iz sodne dvorane ter tudi druge dogodke na procesu in da so te beležke v njihovem arhivu, vendarle pa so na vprašanje branilcev nekajkrat odgovorili s precejšnjo netočnostjo. Nekatere druge priče so še znale povedati, da so si profesorji na šoli večkrat izmenjavali ure. Priča odvetnik Maniacco, ki je bil tudi med branilci na petoveljskem procesu, je dejal, da sta se večkrat vozila z odvetnikom Battellom skupno v Trst, razen, ko je Battello imel lekcijo na šoli in da so na poti iz Gorice v Trst potrebovali od 30 do 45 minut.

Javni tožilec dr. Grieco je v svojem govoru zahtevala popolno oprostitev za odvetnika Battella, pomilostitev za ravnateljico Bonnessovo in za zdravnika De Gressija in Gregoriga ter obsodbo odv. Bernota na 9 mesecev z olajševalnimi okoliščinami.

Dr. Griecova je v analizi obtožb na račun odvetnika Battella dejala, da ni zakrivil kaznivih dejanj, ker je iz primerjave šolskih registrov in njegove prisotnosti na tržaškem sodišču razvidno, da je dovolj prostega časa za prevoz med prisotnostjo tu in tam, kar se tiče dneva, o katerem govori obtožnica. Prav tako ni osleparil državne uprave, ko je zaprosil dopust zaradi družinskih ali osebnih razlogov in je potem, ko je ta dopust dobil, šel za branilca na tržaški proces. Če je bil večkrat odsoten v šoli je dobil za to dovoljenje od ravnateljice Bonnessove. Medtem ko Battello ni zakrivil kaznivega dejanja in se zahteva zanj popolna oprostitev, je Bonnessova kriva, a je medtem nastopila amnestija, zaradi česar je ni mogoče obsoditi.

Isto velja za zdravnika De Gressija in Gregoriga, je dejala javni tožilec dr. Grieco, in zanju velja amnestija. Drugačen pa je položaj odv. Bernota, ki je predstavil zdravniško spričevalo, da je izostal od poučevanja na šoli, šel pa je na razpravo v Trst. Dokazano je, da je lagal ravnateljema šol, na katerih je poučeval. Zaradi tega je javni tožilec dr. Grieco zahtevala za Bernota upoštevajoč vse olajševalne okoliščine 9 mesecev zapora.

Po njenem nastopu so sinoči spregovorili še nekateri branilci, proces pa se bo nadaljeval in morda zaključil v ponedeljek popoldne.

POSEG JAVNEGA TOŽILCA NA PROCESU V CATANZARU

Giannettini kriv

CATANZARO — Javni tožilec na procesu zoper krivce pokola v milanski Kmečki banki dr. Mariano Lombardi je v svojem včerajšnjem posegu s kopico podatkov iz sodnih listin in dejstev, ki so prišla na dan med zaslišavanji, neizpodbitno dokazal odgovornost bivšega vohuna vojaške obveščevalne službe SID in časnikarja misovskega (neofašističnega) glasila «Il Secolo d'Italia» Guida Giannettinija za vse skrajno desničarske bombne atentate od 15. aprila pa do 12. decembra 1969.

Z Giannettinijem vred je dr. Lombardi dokončno pribil k zatožni klopi ves aparat SID, ki je na vse načine zaviral preiskavo o bombaših in v določenem trenutku sporazumno z nekaterimi političnimi osebnostmi pomolil sodstvu pod nos člen št. 261 kazenskega zakonika o kaznih za širjenje državnih — političnih in vojaških — tajnosti ter mu tako zvezal roke. Iz tožilčevih besed je moč razbrati, da je SID s tem dejansko ščitil vse zarotnike.

Dr. Lombardi je med drugim dokazal vlogo Giannettinija kot posredovalca med Fredo in Venturo na eni ter častniki SID na drugi strani pa tudi, da je Fredov pajdaš Massimiliano Fachini po nalogu fašističnega časnikarja in kapetana La Brune pomagal prevratniku Pozzanu na tuje. Zanimivo bi bilo seveda še vedeti, kdo je omogočil nedavni beg samega Frede. (dg)

NOVEMBRSKO SAMOOBDAVČENJE

IRPEF - IRPEG - ILOR

NAVODILA ZA VPLAČANJE DAVČNEGA PREDUJMA, KI SE MORA IZVRŠITI DO VKLJUČNO 30. NOVEMBRA 1978

FIZIČNE OSEBE

IRPEF

Predujem mora znašati 75 % davka za preteklo leto, pod pogojem, da slednji, po odštetju davka, odtegljajev in davčnih kreditov, presega vsoto 100.000 lir; račun se izvrši na sledeči način (nanašajoč se na obrazec 740, ki smo ga predložili letos):

— od zneska iz vrste 62 okvira N odštejemo znesek iz vrste 63 okvira N;

— na tako dobljeno vsoto — seveda, če znaša več kot 100.000 lir — izračunamo 75 %, kot predujem za tekoče leto. Najnižje vplačilo na račun IRPEF torej ne more biti izpod zaokrožene vsote 76.000 lir, kar predstavlja 75 % vsote 101.000 lir.

Kolikor sta zakonca v juniju predložila skupno davčno prijavo, a nameravata sedaj svoje davčno stanje ločiti, bo moral vsakdo napraviti naslednje:

a) znesek, ki je označen v vrsti 48 okvira N, bo moral prišteti znesku v vrsti 55;
b) tako doseženo skupno vsoto bo moral odšteti od vsote v vrsti 60 okvira N;
c) v primeru, če bo znesek presegel vsoto 100.000 lir, bo treba izračunati 75 % in vplačati ustrezno vsoto kot predujem.

Zakonca, ki izkoristita možnost, da vplačata predujem ločeno, bosta morala v letu 1979 predložiti avtonomne prijave za dohodke iz letošnjega leta.

Zgoraj navedena merila za določanje predujma nadomešča jo tista navodila, ki so bila navedena v točki 23, stran 14 navodil, ki so bila priložena obrazcu 740/78.

NAČIN VPLAČANJA

Vplačilo se mora izvršiti pri pooblaščenem kreditnem zavodu, ki pa ni nujno, da je tisti, pri katerem je bil vplačan davek za samoobdavčenje v juniju letos.
Postopek je naslednji:

— pri bančnem okencu se zahteva vzorec za vplačilo za IRPEF;

— vzorec se izpolni v celoti, po možnosti tiskano in se pri tem pazi, da se navedeta točen datum vplačila in točen znesek; opozarjamo tudi, da je obvezna navedba davčne številke;

— ohraniti je treba dve kopiji potrdila, ki ju izstavi kreditni zavod: eno kopijo bo treba priložiti davčni prijavi prihodnjega leta, drugo pa bo davčni obvezanec ohranil kot potrdilo o vplačanem davku.

PRAVNE OSEBE

IRPEG

Davkoplačevalci, ki so podvrženi plačevanju davka na dohodek pravnih oseb, katerih poslovanje ali poslovna doba sovpada s sončnim letom, so dolžni v teku novembra vplačati predujem v višini 75 % davka, ki so ga prijavili za prejšnje leto, kolikor ta, po odbitku davkov, odtegljajev in davčnih kreditov znaša več kot 40.000 lir.

Za druge subjekte zapade rok vplačila predujma v teku enajstega meseca poslovanja oziroma obdobja obratovanja, kolikor prijavljena vsota davka za prejšno poslovno dobo presega vsoto 40.000 lir.

NAČIN VPLAČANJA

Vplačilo se mora izvesti pri davčnem uradu davčnega domicila, ki izstavi ustrezno potrdilo, ki se bo priložilo prihodnji prijavi dohodkov.

Če se vplačilo izvrši z vinkulirano položnico, se mora izvršiti vsaj šest dni pred iztekom roka za vplačilo pri davčnem uradu. V obeh primerih se mora navesti davčna številka.

FIZIČNE IN PRAVNE OSEBE

ILOR

Predujem krajevnega davka na dohodke so dolžne plačati fizične osebe, družbe oseb ter njim enakovredne ustanove, kakor tudi subjekti, ki so dolžni plačati davek na dohodek pravnih oseb (IRPEG).

Predujem se nanaša na 75 % vsote, dolžne na naslov ILOR, kot je bil naveden v zadnji davčni prijavi, kolikor je ta vsota presegala 40.000 lir.

NAČIN VPLAČANJA

Fizične osebe in družbe oseb bodo morale ustrezni davek vplačati s formularjem kreditnega zavoda; davkoplačevalci, ki so dolžni plačati IRPEG, bodo morali izvršiti vplačilo pri pristojni davčni izterjevalnici.

SANKCIJE

ZAPOZNELO VPLAČILO

Čas vplačila poteka, redno, od 1. do 30. novembra (24. novembra za vplačila na poštni tekoči račun).
Za tistega, ki bo vplačal po tem roku, je predvidena:
— 3% dodatna pristojbina + 12% letnih obresti za vplačila v roku do vključno treh dni po zapadlosti;
— 15% dodatna pristojbina + 12% letnih obresti za vplačila po treh dneh zapadlosti.
Kreditni zavodi ne bodo sprejemali vplačila predujmov po 31. decembru 1978.

NEPOPOLNO ALI NEIZVRŠENO VPLAČILO

Za neizvršena vplačila ali za vplačila izpod 75% dolžnega davka na osnovi zadnje davčne prijave je predvidena 15% dodatna pristojbina + 12% letnih obresti.
Davkoplačevalec pa, ki na podlagi dohodkov letošnjega leta že lahko predvideva, da bo za leto 1978 (obrazec 740/79) prijavil davek, ki bo nižji od tistega, ki ga je prijavil za leto 1977 (obrazec 740/78), lahko vplača predujem v višini 75% zgoraj omenjenega manjšega davka, ne da bi moral plačati dodatne pristojbine in obresti.

DAVČNA ŠTEVILKA

Za opuščeno ali napačno navedbo davčne številke se predvideva denarna globa v višini od 50.000 do 1.000.000 lir.

A CURA DELL'UFFICIO PUBBLICHE RELAZIONI — MINISTERO DELLE FINANZE